

העלון יוצא לעילוי נשמת
מדיאנה נג'מה בת
חנינה לבית זאן ע"ה,
ובעלה מיקיץ
כצאני בר רחל ע"ה

בית נחמן

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עזריאל ב"ב. **בשעה 22:00**

מוצאי שבת פרשת "חקת", י' תמוז התשע"ח

נושאי השיעור:

- א. האדמו"ר מליובאוויטש צוק"ל. ב. הכנס של חב"ד בתל אביב. ג. ערך הפיוטים והערגה של רבותינו לארץ ישראל.
- ד. הזזת הזיזים ב"שעון שבת" בשבת. ה. מצות 'פרה אדומה'. ו. שהשמחה במעונו. ז. מדיני ימי 'בין המצרים'.

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נחמן':
079-367-367
או ב'קול בית נחמן':
079-9270505

כל העותקים שהדפסת הכל לגניזה

א. שבוע טוב ומבורך, חזק וברוך (לחזן ר' כפיר פרטוש הי"ו).
שבוע שעבר דיברנו על האדמו"ר מליובאוויטש, ויש כמה פרטים שנשמטו, כי לא היה לנו זמן. פעם הרב עובדיה ע"ה נסע ללונדון, והאדמו"ר שלח מִסָּר לאחד מחסידיו (נדמה לי הרב שלום דב וולפא מקרית גת), שהחסידיים שם ינהגו בו כבוד, כי זה תלמיד חכם גדול שבא לשם. והרב עובדיה לא ידע מאיפה בא לו כל הכבוד הזה. אבל זה בא מהאדמו"ר שהיה שם לב וחוקר ומברר ומסדר הכל. ויותר מזה, יש חוברת "ליקוטי שיחות" של האדמו"ר מליובאוויטש, שכל שבוע כותבים שם את השיחות שלו על פרשת השבוע (והיום עושים אותם מלוקטים מכמה שנים). והאדמו"ר עובר על הדברים האלה, ומוסיף ציונים ומקורות ומכאן בעל פה, משהו מדהים.² באחד הגליונות היה כתוב בלשון הזאת בערך: "לענין הוצאת הציציות מחוץ הבגדים, עיין בשו"ת יחווה דעת להרב עובדיה שיחיה יוסף (הוא כותב את שם המשפחה אחרי שיחיה), שהביא כל הסברות בזה" (עיין ליקוטי שיחות חלק ל"ג עמוד 95 בהערה). העורך של החוברת

1. כל אלה ששרים את השיר "מצפרא עד ערב", אומרים "ובית מקדש חרב" מלעיל, כדי להשוות ערב עם חרב. והנה פעם ראשונה ששמעתי חכם מדייק רבי כפיר פרטוש, והוא אומר "חרב" מלרע ו"ערב" מלעיל. צריך לשמור על המלעיל והמלרע, כי היום נשכחו הדברים האלה. השבוע ראיתי דבר תמוה בעלון "הידברות" (במאמר הפתיחה), שהמלה "האמנתם" בפסוק "יען לא האמנתם בי" (במדבר כ"ב) צריכה להיות מלעיל, למה? כי יש געיא בה"א. אבל הגעיא אומרת רק לעמוד קצת בה"א, ואילו הטעם של המלה הוא מלרע, כי השופר הולך נמצא בת"ו. צריך ללמוד טעמי המקרא. ולא כחונם הרב עובדיה ע"ה אומר: "תשימו בניכם במוסדות ספרדיים". כדי שילמדו טעמי המקרא, כי האשכנזים לא יודעים את זה. אבל אנחנו נגיע לתקופה שגם האשכנזים יידעו טעמי המקרא, הם ילמדו אותנו פלפול של גברא וחפצא וכו', עושים כל ימיהם כחגים" (שבת קנ"א ע"ב), חפצא גברא גברא חפצא... אנחנו נלמד אותם טעמי המקרא. אנחנו נלמד מהם חריפות והם ילמדו מאתנו עיון. צריכים להתאחד כולם. חשוב מאד לדעת מה מלעיל ומה מלרע. בסליחות הישנים מליורנו (לפני מאתיים-שלוש מאות שנה) כתוב בפיוט אליך ה' ששאתי עיני, "ישים לב שלא יהפוך המלעיל למלרע שלא יהיה כשיר הכסילים", כי מי שהופך מלעיל ומלרע נקרא כסיל. וגם כאן בפיוטים כדאי להזהר בזה, כמו שאמר רבי פרטוש יבורך מפי עליון, ומזל טוב להולדת הבן שלו.

2. לפעמים הרבי לא היה מספיק להגיה את הדברים, והם כותבים "הנחה בלתי מוגה". אבל לא כותבים ככה, כי הנחה לשון נקבה ומוגה לשון זכר, ולכן צריך לכתוב "הנחה בלתי מוגהת" (או מוגהה, אבל עדיף מוגהת). ואולי מכאן ולהבא יתקנו את זה. פעם הם היו כותבים "שליחים", ושלחתי להם מכתב בשם אבא, שתמיד סלדנו מהמלה הזאת, כי היא מזכירה ביטוי של הנוצרים בברית החדשה שלהם "אגרת לשליחים", ולכן היה מקפיד לומר "שלוחים", כמו הלכות "שלוחים ושותפים" בהרמב"ם, וככה כתוב במשנה ובגמרא ובשלחן ערוך, ובכל הדורות כתבו ככה (עיין בספר מגדולי ישראל ח"ד עמ' ר"ח). והם קיבלו את זה, והיום הם כותבים "שלוחים" במראות, וזה דבר טוב שהם מקבלים הערות. לכן גם כאן, אי אפשר לומר "הנחה בלתי מוגהת", אלא הנחה בלתי מוגהת.

הזאת, אמר לעצמו: כנראה האדמו"ר שכח שהרב עובדיה דיבר עליו במלים קשות, ולכן השמיט את כל המשפט הזה. אחרי שהדפיס אלפיים עותקים מהחוברת, ולפני כניסת השבת הביא לרבי עותק אחד. הרבי הסתכל בדברים, ואמר לו: השמטת מה שכתבתי?! כל העותקים שהדפסת הכל לגניזה, ולא עוד אלא שמכאן ולהבא לא תהיה העורך יותר, כי אני המנהיג ולא אתה. האדמו"ר היה אז בגיל תשעים, אבל מנהיג זה מנהיג, זו מנהיגות! לא כל אחד יבלבל ויכתוב מה שירצה, כי אם הרב כתב משהו אסור לך לשנות אפילו פסיק קטן.³ הוא היה מעריך תורה מאד.

מתי האדמו"ר עשה "תיקון חצות"?

ב. האדמו"ר היה באמריקה, ולפעמים מתקשר אל הגאון רבי מרדכי אליהו ע"ה בחצות הלילה (ובאמריקה זה שעה חמש בערב כי יש הפרש ביניהם שבע שעות), כדי להזכיר לו על תיקון חצות, והיה שואל אותו: כבודו אמר תיקון חצות? ועונה לו: אמרתי. לפעמים האדמו"ר היה מקבל אנשים כל הלילה, מתחילת הלילה בשעה שמונה עד שעה ארבע בבוקר (ואם המזכיר בא ואומר לאדם שנגמר הזמן, האדמו"ר היה אומר לו: אני רוצה שהוא יישאר עוד, אל תעיר לו אף מלה! וככה היה האדם נשאר עוד שעה שעתיים ושלש, ומספר על רבי אריה לויין וכדו'), ומתי היה אומר תיקון חצות? בדקו ומצאו שאחרי חצות הוא מוצא דרך להזכיר את החרבן. מרן (סימן א' סעיף ג') כתב: ראוי לירא שמים שיהא מיצר ודואג על חרבן בית המקדש, וככה הוא יוצא ידי חובתו בדבר הזה.⁴

האדמו"ר מליובאוויטש עושה הדרת נשים!?

ג. לצערנו כאן בארץ יש לנו "עיר ואם בישראל", שראש העיר שלה חולדה אחת, "אין חוששין שמא גיררה חולדה מבית לבית ומחצר לחצר" (פסחים ט"ו ע"א), והחולדה הזאת החליטה שאם יש שם כנס של חב"ד הוא פסול, למה? כי הם מביאים רק גברים ועושים "הַדְרַת נשים", וממילא הנשים יחשבו עצמם שהם אפס, ולכן לא יהיה הכנס.
3. פעם הוציאו חוברת על ט"ו בשבט, וכתבו שם: "חטה ושעורה, גפן תאנה ורמון". והוא העיר להם שצריך לכתוב חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון, כי ככה לשון הפסוק (דברים ח"ח), צריך לדייק ולא לשנות כלום. לצערנו גם בישיבה יש כאלה שלא תמיד מדייקים, וכשאתה אומר להם "שעבאן" הם כותבים "רמדאן", ומחליפים ביניהם. אבל כשיגדלו יכנס להם שכל, מה לעשות!?
4. האדמו"ר התפרסם בעולם כולו. ביום הפטירה היה חדשות בשעה אחת עשרה, ולא דיברו כלום רק על הרבי, מי דיבר שם? יצחק רבין, שאמנם לא היה ל"כ שומר תורה ומצוות, אבל הוא דיבר בהערצה ואמר עליו שהיה מנהיג מיוחד. ביום ההולדת העברי של הרבי (יום י"א בניסן), עושים "יום החינוך" באמריקה, לגוים לישמעאלים ולכולם, למה? כי הוא היה מנחך, דמות של מופת.

עיצוב גרפי: האל 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	19:14	20:31
ת"א:	19:31	20:34
חיפה:	19:22	20:35
ב"ש:	19:29	20:31

לקבלת העלון: baif.neheman@gmail.com

כל הזכויות שמורות ל"עיל וע"ל
מסן ארץ צדיקים
ש"ע" מוסדות
חכמת רחמי ברכיה

עורכים: הר"ג אביחי טענדן, שלום דרעי, משה דאדא שליט"א
עריכה וביקורת: הר"ג רבי אלעד עזראן שליט"א

מה שרוצה בשבת. אם השבת נשמרת הקב"ה שומר על המקום הזה.

ערך הפיוטים הנפלאים של רבותינו

1. פעם הרב פנחס כהן שליט"א בא לפני מרן הרב עובדיה ע"ה, ואמר לו: אני הרב של בית הגדי (לפני שנתמנה כרב של נתיבות), שאל אותך: מה זה בית הגדי? אמר לו: זה ישוב שהמקור שלו מג'רבא. אמר לו הרב עובדיה: תשמרו על המנהגים שלכם, כי המנהגים של ג'רבא עתיקים מאד. העולם לא יודע את הערך שלהם. פעם הדיפסו סליחות של ג'רבא "שפתי רננות", אבל לא ידעו את הערך שלו, וכתבו שמוכרים אותו ב"שלושים ושבעה (37) שקלים!" אבל צריך להיות הפוך, שבעים ושלושה (73) שקלים, וכי אנחנו מתקמצנים?! הרי כל מלה שם שוה זהב, הפיוטים ההסברים המקורות ופירוש רבי שאול כהן ורבי חיים כהן וההגהות וכו', רק שלושים ושבעה שקלים על זה?! תראו באוניברסיטה כמה מוכרים את הספרים שלהם⁸. ואילו ספר כזה "שפתי רננות", שהשקענו בו דַמְנו וחלבנו, והגהתי אותו לשם שמים למנוחת אשתי ז"ל, מוכרים אותו רק בשלושים ושבעה שקלים! כי לא יודעים ערך האוצרות של רבותינו, ששורה אחת של רבי יהודה הלוי שוה מליין שירים של הדור הזה (חוץ מהשירים של אשר מזרחי, שהם נפלאים מאד כי הוא שופך אותם מכל הלב)⁹, כי כל מלה שלו ספוגה אמונה ואהבה לעם ישראל, בסגנון מיוחד. רק שיש לנו בעיה שאנחנו לא יודעים להעריך את זה. אם אתה רוצה שאנשים יעריכו אותך, קודם כל תדע להעריך את עצמך, ולא תחשוב עצמך אפס ושפן, "מפלגה תוניסאית" מסכנה שצריך לבכות עליהם... תשתחררו מזה, אנחנו לא תוניסאים אלא יהודים מקוריים, שיש לנו מקורות להכל. צריך לדעת את הערך של הפיוטים הנפלאים האלה.

כל שנות הגלות התפללו ונכספו לארץ ישראל

2. הרב אהרן זכאי שליט"א כותב ספרים כל הזמן (וכבר עבר את המאה ספרים)¹⁰, והנה הוציא ספר חדש "ובאו ציון ברנה", שמדבר שם על ארץ ישראל, ועל החזון איש והרב מוצאפי ועוד שעלו לארץ ישראל בערגה ובהבה. אבל שכח להביא את דברי הראשונים הקדמונים בזה. הרמב"ם כשעלה לארץ, כותב באגרת שלו: "שפכתי את לבי במקום הקדוש והתפללתי שם". הרמב"ן כשעלה לארץ ראה אותה חריבה, ובכתבי יד שלו (שנדפסו בספר כל כתבי הרמב"ן) כתב: אין ילדים לאמא שלנו כי הם ברחו לה, זאת אומרת שישראל הלכו בגלות, ומשל לאמא ששדיה צמקו ואין לה לתת חלב, ואמנם היום הילד שלה חולה אבל מחר יבריא ויבוא לינוק, מה היא עושה? "היניקה את גורי הכלבים", לקחה כלבים קטנים והניקה אותם כדי שהחלב יזרום לה. וגם ארץ ישראל עכשיו מניקה את גורי הכלבים. הדברים שלו אמת לאמיתה של תורה, כי רואים כמה נסים נעשו בארץ ישראל¹¹. הרמב"ן כתב שירים מיוחדים

8. פעם באוניברסיטה העברית הוציאו ירושלמי מכתב יד (מסעם הספירה ע"ש י.ל. גנסס), וזה כתב יד ידוע, אלא שאמרו שהמדיפטים בוניציה לפני חמש מאות שנה לא הבינו את הדברים כמה פעמים, ועכשיו הם מצאו את המקור והדיפסו אותו מחדש. ביררתי וראיתי שזה עולה כמה מאות שקלים! וזה ספר שכבר נדפס בעבר, והוסיפו בו אולי מאה הערות.

9. בפיוט ששמענו עכשיו הוא אומר ככה: "הרשני לחגור חרב, אדחהו מסביב". הוא לא אומר אשמיד את האויב אלא אדחהו החוצה, שהרי לא חסר להם כלום וכל העולם כולו נמצא בידם. אבל אל תדאגו, בסופו של דבר כולם ייצאו כאן, ויבינו שזה לא המקום שלהם אלא שלנו.

10. כל ספר שמוציא שולח לי אותו. פעם שלחתי לו מכתב תודה על הספרים שלו, וכתבתי לו: "לכבוד הרב שכותב בהשבעת קולמוס, ועטו מידו לא ימוש", כי הוא כותב הרבה מאד, ותוך שלושה חודשים גומר ספר ומתחיל ספר חדש.

11. בימינו כשעם ישראל חזרו לארץ, היא אדמות שחורות כפחם ולא שווים כלום. למשל "פתח תקוה" קנו אותה בזול, למה? כי בהתחלה לא ידעו אם יכולים לגור שם בני-אדם או לא, אז הזמינו רופא אחד בקי בטבע האדמה, שמו ד"ר מזורֶקָה (אולי הי"ד נחה, אבל מה אכפת לנו?)! ושאלו אותו: האם נוכל להתיישב במקום הזה? הוא התחיל להסתכל לארבע כנפות השמים, ימין ושמאל מזרח ומערב, ואחרי חצי שעה אמר להם: המקום הזה מוות, אי אפשר לחיות כאן. שאלו אותו: מאיפה אתה יודע? איך אתה גוזר ככה? וכי אתה מלאך המות או השליח שלו?! אמר להם: לציפורים יש חושים מיוחדים שאין לבני אדם, והם עטים על כל מקום עם זרעים וגרגירים, ואני מסתכל חצי שעה ואפילו ציפור אחת

הזה. אבל אין לו בעיה שיהיו שם פיליפינים שאוכלים כל מה שזז⁵, ושיהיו שם סודנים שחורים, שאם אדם מסתובב בתל אביב בשעה שמונה-תשע בלילה זו סכנה, ושיעשו שם "מצעד הגאווה" בקולות וברקים בתרועה ובקול שופר. אבל כאשר באים יהודים ורוצים לדבר על יהדות, ועושים כנס מיוחד לגברים או ששמים מחיצה בין גברים לנשים, זה אסור אליבא דרון חולדאי, כי פוגעים בנשים בזה. אבל לא היה אחד שכ"כ כיבד את הנשים כמו האדמו"ר מליובאוויטש! בכל המכתבים שלו הוא כותב: "לכל בני ובנות ישראל", "לכל אחד ואחת", כדי לסתום פי המקטרגים, ואין אף אחד שכותב ככה⁶. אז איך אלה שאין להם שָׁכַל ידברו עליו שהוא עושה הדרת נשים!?

מה אכפת לאיראנים שידברו על השבת!?

ד. אבל הם מרגישים שהקרע נשמטת מתחת רגליהם, וכמו שנאמר בהמן "כי ראה כי כלתה אליו הרעה מאת המלך" (אסתר ז' ז'), ככה הם מרגישים שכלתה אליהם הרעה, כי אנשים לאלפים ורבבות נמשכים בלבם לאמת (אמנם פחות ממה שהיה פעם בגלל כל השטויות שיש היום). והנה רבי פנחס ראובן שיחיה רצה לעשות ערב כנס של שחקנים וזמרים שחזרו בתשובה, ומדברים על השבת בערגה, ואומרים: "לא ידענו מה זו שבת, התחלנו לשמור שבת, איזו מנוחה יש לנו"⁷. אבל כששמעו שהוא רוצה להחזיר בתשובה הרבה אנשים בזה, אמרו לו: היום יש מלחמות ואנחנו מפחדים מאיראן שיזרקו עלינו טילים. אמנם לא מפחדים מכל הדברים בעולם, ועולם כמנהגו נוהג, אבל רק בגלל פנחס ראובן יזרקו טילים!?!... מה אכפת לאיראנים שהוא ידבר על השבת?! הרי היהודים שם שומרים שבת ותורה ומצוות, מה יש לכם?! אבל הם יודעים שיגיע הזמן שחולדאי בעצמו יכרע ברך וישתחוה לפני חסידי חב"ד, ויאמר להם: תצרפו אותי לשמוע את הדברים שלכם, וכרע ברך וישתחוה לפני כל השחקנים שמדברים על השבת, ויאמר להם: לא ידעתי כמה יפה השבת. כאשר חולדה הולכת בדרך, וכי היא יודעת מה זה "שבת"?! ככה גם "חולדאי" שזה חולדה שנמצאת באיזה אי (אולי אי ג'רבא...). האמת פועלת הכל.

לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה

ה. והנה ראינו בשבועות האחרונים שהערבים מחרחרי הריב, "החוחים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה", מצאו להם דרך חדשה שלא יידעו מי הם, וזורקים "עפיפונים", לא של ילדים אלא שיש בתוכם פצצות עם גז הָלִיּוּם שמעיף אותם, ואם מתפוצץ במקום מסוים יכול להחריב אותו. וכבר חמש מאות דונם של חטה (ואולי יותר מזה) נשרפו והלכו לאיבוד, והמדינה לא יודעת מה לעשות עם זה, כי אי אפשר לתפוס אותם, וגם אי אפשר להצית את המקומות שבאו משם העפיפונים, כי יאמרו לנו: השתגעתם?! אתם מדינה דמוקרטית. אבל הנה זרקו שני עפיפונים כאלה למושב בית הגדי, והם לא עשו כלום, אלא נתלו על העץ שם עד שיקבלו הוראה מלמעלה אם להתפוצץ או לא, ואמרו להם: לא להתפוצץ כאן! למה? כי השבת נשמרת שם (לפחות בפרהסיא), ולא כל אחד עושה

5. ואם תולעת זה באדמה אוכלים אותה, למה? כי כתוב בתורה "כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את כל" (בראשית ט' ג)... וזה מה שקיבלו מאבותיהם עד נח...

6. היום למשל אדם קונה תרופה, ומצורף לה עלון שכתוב שם שיש בתרופה סיכון מסוים ותופעות לוואי וכדו'. הכל שם כתוב בלשון זכר, ובסוף כתוב: "כתבנו בלשון זכר אבל הוא הדין לנקבה", כי לא צריך לכתוב סוגריים על כל מלה בשביל לשון נקבה. אבל האדמו"ר היה חושש שיאמרו מה שיאמרו, ולכן כתב לזכר ולנקבה.

7. לאלה שלא שומרים שבת יש שיר מטומטם (פעם שמעתי אותו): "יום ראשון דכאון, יום שני עצבני, יום שלישי מצב רוח חפשי" (ההמשך כבר שכחתי). למה דכאון ביום ראשון? מה יש לכם מהיום הזה?! למה עצבני ביום שני? אתה משוגע?! אנחנו אוכלים בליל שבת "עצבאנה" (מחשי), אז תאכלו את זה ביום שני... וביום שלישי הם משתחררים ומצב רוח חפשי. מטורפים שכמותם, אילו שמרתם שבת היה לכם ביום ראשון שמחה וששון, וביום שני "מי יתנני", וביום שלישי יושבים ולומדים תורה. מה הטירוף הזה?! אבל הם אומרים מה שהם מרגישים בלי השבת.

במינם, רק שלא מגיעים למעלת השירים של רבי יהודה הלוי, שכתב שיר על ארץ ישראל ועם ישראל, "ציון הלא תשאלו לשלום אסיריך" (האשכנזים קוראים אותו בתשעה באב כשיושבים על הרצפה)¹², והוא מרגש עד מאד. דבר נוסף שלא כולם יודעים אותו, הספר "תחכמוני" כולו מלא שירים וחרוזים שוטפים, של חכם אחד בן דורו של הרמב"ם רבי יהודה אלחריזי (ולכן נקרא "אלחריזי", כי היה חרוזן ועושה הרבה חרוזים). פעם אחת עלה לארץ ישראל, וכתב שם (עמ' 119) שיר על זה: "נפשי לציון מספרד גלתה, ממעמקים עד שחקים עלתה". כשגיליתי מספרד לציון אז הנשמה שלי כאילו עלתה ממעמקים עד שחקים. "גיל הרבטה, יום ראתה הר א-ל, והוא היום אשר מיום היותה אֶתָה". כ"כ היתה שִׁמְחָה נפשו ביום הזה, כי היא חיכתה לו כל ימי חייה (אני זוכר את השיר הזה מילדות)¹³. השיר הזה כ"כ יפה, ומוסיף נופך לספר שלו. צריך להביא גם את הדברים האלה, כי לא מספיק רק סיפורים מהדור האחרון, וכי יתכן שאלף שמונה מאות שנה שכחנו את ארץ ישראל ופתאום עכשיו נזכרנו בה?! לכן צריך להראות שלא שכחנו ממנה, וכל הזמן התפללנו בשביל זה¹⁴.

לאיפה נגיע בדרך הזאת!?

ח. אם היו עושים באמריקה כנס רק לגברים בלבד, אף אחד לא אומר להם כלום, רק כאן חולדאי לא מסכים לזה! כתוב שני פסוקים ביחזקאל: בפסוק אחד כתוב "וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם לא עשיתם" (יחזקאל ה' ז'), ובפסוק אחר כתוב "וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם" (שם י"א ב). מה נפשך? עשיתם או לא עשיתם? הגמרא (סנהדרין ל"ט ע"ב) אומרת: כמתוקנים שבהם לא עשיתם, כמקולקלים שבהם עשיתם. ואני לא יודע אם יש מדינה מקולקלת כזאת, שלא נותנת לעשות כנס על יהדות עם גברים בלבד, מה אכפת לכם?! הערבים מבינים את זה, הנוצרים באמריקה וצרפת מבינים את זה, רק כאן לא מבינים את זה. צריכים להזהיר שאם ימשיכו בדרך הזאת, מחר יסגרו לנו בתי כנסת ויגידו שחייבים בתי כנסת "רפורמיים" אנשים ונשים ביחד, לאן נגיע?! איפה השכל של רון הזה?! "בזכות אהרן רון ירון", אתה מתרוגן יותר מדי, לך תתרוגן שם בעירייה שלך, אבל בדברים של תורה אל תתערב בזה. אם להבדיל יעשו כנס של מסגד לגברים בלבד, הרי אתה תפחד להגיד להם לא

לא באה לכאן, ומשמע שהאויר כולו מורעל ומסוכן במקום הזה (כאשר הציפורים כאן טסים למדינות חמות בימי החורף, הם עוברים בדרכם לפחות ארבעת אלפים קילומטר בלי "מפה" של טייס ובלי כלום, כי יש להם חוש מיוחד לזה. ה' נתן לכל אחד מה שצריך, ולכן לבני אדם לא נתן את החוש הזה, כי הם יומדים ויכולים לעשות להם מפות ביבשה באיור ובזים, אבל הציפורים צריכים את זה). שילמו לו כמה שמגיע לו על זה. ואחרי שהלך, אמרו לעצמם: נקנה את המקום או לא? החליטו לקנות אותו, משום שנאמר "ואת עמק עכור לפתח תקוה" (הושע ב' ז'), כלומר המקום הזה שהוא עכור כרגע יהיה לנו לפתח תקוה. ומזה בא השם של המקום "פתח תקוה", וזו המושבה הראשונה שהיתה בארץ ישראל בשנת תרל"ז (זו השנה שנוגד בה החזון איש). המייסדים הראשונים שלה באו מירושלים, ולכן שם מקבלים את השבת ארבעים דקות לפני השקיעה כמו מנהגי ירושלים. אמנם אומרים שמשמע מכף החיים (סימן רנ"ו אות ה') שגם מנהגי ירושלים בזה הוא לא מקורי (עייני בעלון מס' 71 אותיות ב'-ד'), אבל לפחות האשכנזים בפתח תקוה נוהגים ככה, שהשופר של שבת נשמע ארבעים דקות לפני השקיעה, כי המקור שלה הוא מאנשים מירושלים.

12. ולא רק זה, אלא שעשו עשרה שירים כמו השיר הזה. למשל הקינה של מהר"ם מרוטנברג, "שאלו שרופה באש לשלום אביליך", היא עשויה ע"פ המתכונת והמשקל של השיר הזה בדיוק. ויש עוד כמה קינות כאלה.

13. אח"כ הוא מדבר שם על הגלות, ובהמשך הוא כותב ככה: "זה לה שנות אלף, ועל מאה ארבעים ושמונה מנותה גלתה". כלומר יש לה אלף שנה ועוד מאה ארבעים ושמונה שנים מהגלות. ומזה אפשר לדעת שהשיר נכתב בשנת ארבעת אלפים תתקע"ו (או תתקע"ז) וזה היה אחרי פטירת הרמב"ם.

14. ומצאתי חידוש יפה על הספר הזה "ובאו ציון ברנה", שהמלים "ציון ברנה" (ברנה עם י') עולים "משיח בן דוד". כאשר כולם אוהבים את ארץ ישראל אז מקבלים את המשיח, וכמו שאומר רבי יהודה הלוי בספר הכוזרי: "כשייכספו בני ישראל תכלית הכוסף לא" תבוא הגאולה". אבל איך יכול להיות תכלית הכוסף? הרי רשעים מכאן וכופרים מכאן ובורחים מכאן, וכל אחד מדבר אחרת. יגיע הזמן שהגיוס יהיה כאן רשות, וכל אחד יחליט אם להתגייר או ללמוד תורה, וכמו שעושים באמריקה.

לעשות את זה, אז יהודים שכל הזמן מקרבים את עם ישראל באהבה ובחבה, אתה עומד להם מנגד שכאן לא ישמע כדבר הזה?! וכבר היום בתל אביב יש סודנים ופיליפינים ומצעד הגאווה ורצח רח"ל¹⁵. תחזרו לתורה, ותראו כמה היא נפלאה, כמה היא מתוקה, כמה היא נותנת חיים לעושיה, וכמה שכן אדם סובל יסורי הרי מלה אחת של תורה מְחִיָּה אותו. אבל הם לא מבינים את זה.

לא אומרים "איך גוזרים גזירות מדעתנו" כאשר המכשול מצוי

ט. מצאתי פנינה בעלון "לקראת שבת מלכתא" (של ערב פסח השנה הזאת), שכתבו שם כמה דברים טובים בשם הרב וואזנר ע"ה, וכתוב שם ככה: "הזת זיזים של שעון שבת", יש פוסקים שמתירים להזיז זיזים של שעוני שבת, להשאיר את המצב הקיים, כלומר אם החשמל דולק והוא חפץ שלא יכבה, לפי דעתם מותר להזיז אותם בשעון שידלק עוד יותר, שלא יכבה את החשמל אלא ישר דלוק. אמנם דעת רבנו הרב וואזנר לאסור, למרות שלפי ההלכה יתכן שמותר, מה הסיבה? הוא התבונן מה עלול לקרות בהיתר הזה, איזה מכשולות עלולים לצאת מזה, ויתכן שבני הבית לא יידעו את הכלל שמותר להאריך את המצב הקיים, ואז יבואו לשנות ולהקדים את ההדלקה או להקדים את הכיבוי, וכשיעירו להם יגידו: ראינו את אבא שלנו עושה ככה בשבת. עד כאן מהעלון הזה. כאשר המכשול מצויים לא אומרים "איך גוזרים גזירות מדעתנו", משל למה הדבר דומה? באחד שחצה את הכביש, ואמרו לו: תעבור רק במעבר חציה כי אולי יבוא אוטו ויפגע בך, והוא אומר: הרי אני רואה שאין אוטו? אומרים לו: חוששים אולי פתאום יבוא אוטו, אז הוא אומר להם: אל תשגעו אותי, "איך גוזרים גזירות מדעתנו"... אין דבר כזה, כי בדבר שהמכשול מצוי צריכים להתחשב בזה. בהקדמה למשנה ברורה איש מצליח חלק ג', הבאתי עשרות ראיות לזה, והראיתי שגם האחרונים כותבים שבדבר שיש בו מכשול חוששים לזה¹⁶. והנה הרב וואזנר אומר כמו שאמרת¹⁷.

"מי יתן טהור מטמא"

י. השבוע היה לנו "שבע ברכות", והגיעו "אב ובנו שראו את החודש" (ראש השנה פ"א מ"ז), רבי ישראל מאיר לאו שליט"א והבן שלו רבי דוד שליט"א הרב הראשי לישראל. האבא שיחיה הביא לנו ירושלמי לא מפורסם, במסכת דמאי (פ"ג ה"ד): אמר רבי יהושע בן קבסו, כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה, "והזהו טהור על הטמא" (במדבר י"ט י"ט), טהור אחד מזה על טמא אחד, עד שלמדתי מאוצרה של יבנה, שטהור אחד יכול להזות על הרבה טמאים. והוא מובא בתורה תמימה (שם). אבל זה לא מובן, למה רבי יהושע חשב שטהור אחד מזה על טמא אחד? הרי הדין שטהור אחד יכול להזות על מאה טמאים, ואיך

15. פעם לפני שמונים שנה בערך, היה גנב יהודי בתל אביב, "ותהום כל העיר" (רות א' י"ט), איך יתכן יהודים גנבים?! בא אחד המשכילים של אותה תקופה, ואמר "ברוך ה' שיש לנו גנב עברי", למה כל הגנבים יהיו גוים?! צריך שיהיה גנב משלנו... (מישהו אמר לי שאם היו גנבים לו מהבית לא היה מדבר ככה, והיה אומר: מה פתאום?! שיגנבו לכולם אבל לא לי). אבל היום יש לנו גם רוצח עברי, לא אחד ולא שנים ולא שלושה, ואפילו על מקום חניה הורגים אחד את השני, מה לעשות!?

16. איך פטרו אותי? אמרו שכל הראיות הם "מוץ קש ותבן", אז עשיתי סימן: מוץ תבן וקש ראשי תיבות מתוק... כי הם מתוקים מדבש. תתמודדו עם הראיות האלה.

17. בעלון שם כתוב עוד דבר שיש מה להתווכח עליו. הרב וואזנר ע"ה אומר שלא כדאי לעשות טלפון גרמא וכדו' אפילו בבתי חולים, אלא שאם יש פיקוח נפש מותר לחלל שבת, ואם אין פיקוח נפש או שיש ספק בזה צריך להביא גוי. הרעיון הזה אמר אותו גם הרב חיים דוד הלוי ע"ה בספרו עשה לך רב (ח"ס סי' כ"ג). אבל לא תמיד אפשרי הדבר הזה, ולכן במקרים שיש חולה ניתן לסמוך על דברים של גרמא. וגם הרב עמאר שיחיה אומר ככה (שו"ת שמע שלמה ח"ח תאו"ח סי' ב'), שאם יש חולים בבתי חולים זה יוצא מן הכלל, ואף אחד לא יאמר "כמו שבבתי חולים מותר אז גם לי בבית מותר". ולכן גם אדם שיש לו תפקיד בכיר בממשלה, והוא חייב לדעת כל פעם מה קורה במדינה, אפשר להודיע לו בטלפון גרמא, ואם הדבר דחוף ואין ברירה צריך לנסוע בשבת. אבל בבתי פרטיים בשביל מה להביא טלפון גרמא? לא צריך כלום. צריך לשמור את השבת בניחותא ובאהבה, אל תלחץ על השבת.

בזכותך! עוד אנשים יזכו ללמוד ב'בית נאמן' <<

שלוש כדורים זה מחליא אותו, ורק אדם חולה שיודע מה לקחת זה מבריא אותו. אותו דבר באפר פרה אדומה, אדם טהור לא יקח אפר פרה אדומה כי זה יגרום לו טומאה, אבל אם יש לו טומאת מת וכדו' ישתמש בזה. זו סברא יפה מאד. כדאי ללמוד מכל דבר איך להסביר אותו, כי יש טעם בתורה, "טעמו וראו כי טוב ה'" (תהלים ל"ד ט'). ולכן גם כאשר חכמים אומרים שזו חוקה, אפשר למצוא הסבר לדבר הזה.

"שהשמחה במעונו" ראייה לרבנו חננאל

יב. דבר נוסף שחשבתי עליו בשבע ברכות. בזימון בברכת המזון בשבוע של החתונה, אומרים "ברוך אלקינו שהשמחה במעונו". מה זה שהשמחה במעונו? הגמרא (חגיגה ה' ע"ב) מביאה סתירה, במקום אחד כתוב שמאז שנחרב בית המקדש לא היתה שמחה לפני הקב"ה, שנאמר "במסתרים תבכה נפשי מפני גוה" (ירמיה י"ג ז'), מפני גאוותם של ישראל שניטלה מהם. כלומר פעם היתה לישראל גאוה שיש להם תורה וכדו', והיום אומות העולם באים ומבלבלים להם את המח. ואילו במקום אחר כתוב "עוז וחדוה במקומו" (דברי הימים א' ט"ז כ"ז), ומשמע שתמיד יש שמחה אצל הקב"ה. והגמרא מתרצת: **לא קשיא, הא בבתי גואי הא בבתי בראי רש"י** פירש שבבתי בראי כלומר בבתי החיצוניים תמיד יש שמחה, אבל בבתי גואי כלומר בבתי הפנימיים הוא בוכה שם, וכמו שכתוב "במסתרים תבכה נפשי". אבל **רבנו חננאל** מפרש הפוך, בבתי גואי שזה הבתים הפנימיים יש שמחה והעולם מתנהל כסדרו²¹, ואילו בבתי בראי שזה הבתים החיצוניים הוא כביכול בוכה ומצטער על החרבן (ומה שהפסוק אמר "במסתרים", הכוונה שיש לו מקום שנקרא מסתרים, ולעולם הכל בחוץ). **והנה הסבר וכמעט הוכחה לדעת רבנו חננאל ממה שאומרים "שהשמחה במעונו"**, כי במעונו הכוונה בפנים, וכמו שאומרים כשמחזירים ספר תורה להיכל: "שובה למעונך ושכון בבית מאוייך", ומשמע ש"מעונך" זה המקום הפנימי כמו בית מאוייך. אמנם תמיד אמרנו "שהשמחה במעונו" ולא שמתי לב לזה, אבל השבוע הזה שמתי לב שהכוונה בפנים לבתי גואי, וזה כדעת רבנו חננאל²².

לא להסתפר בימי בין המצרים

יג. נכנסים הימים של בין המצרים. כדאי לאדם שלא יסתפר מיום י"ז מחסן של כדורים... תשתחרר מזה, תקח כמה שפחות. אמר לי: שבע שנים אני לוקח כדור תחת הלשון ומעל הלשון וכו', אם היה מי שיאמר לי את הדברים האלה הייתי מרגיש הרבה יותר טוב, ומכאן ולהבא חושבנא טבא. הוא היה אז בגיל חמשים ויותר, ורצה לשבת סגור ב'בית זקנים' שלא ידבר עם אף אחד, אמרת לו: יש לך כ"כ הרבה חכמה, למה תסתגר?! תבוא לשייבה ותתן שיעורים. והסכים לזה. אח"כ עשה לו כולל קטן בגבעתיים, וקרא לו "גבעת חיים", על שם אביו רבי חיים חורי. העיר "גבעתיים" מלאה בעיות (אומרים ששתיים מכל שלוש משפחות שם חד הוריות. אם שואלים את הבן: מי זה אבא שלך? הוא עונה: אין לי אבא, אני משפחה חד הורית. או הפוך שיש לו אבא ולא אמא. לכן נקראת גבעתיים - ג' ב' בעייתיים, מכל שלוש משפחות שתיים בעייתיים...), ולכן רבי ינון הכניס שם ח"ת שיהיה תורת חיים, וקרא לזה "גבעת חיים". הרבה פעמים הצליח בדבר הזה, ופעם עשו שם הכנסת ספר תורה, ובהתחלה חשבו שכולם חילונים ואף אחד לא ייצא לרחובות, אבל הם יצאו ורקדו שם, וכל מי שהיה שם אמר: אני זוכר בילדותי את הדבר הזה. צריך לדעת שאף פעם לא להתייאש ולא לומר "אני לא יכול".

21. לכן לפי דעת הרב **עובדיה ע"ה** (חזון עובדיה-ארבע תעניות עמ' שס"ו) צריך להתפלל בתשעה באב כל התפלה כהלכתה, עם טלית ותפלין בבית הכנסת. כי העולם העליון מתנהג כרגיל גם בתשעה באב, ומה שכתוב "בזע פורפירא דיליה" (קדק כביכול את הטלית שלו) הכל כלפי חוץ, אולם בחוץ לארץ (גם במרוקו גם בתנוס וגם בג'רבא) נהגו הרבה שנים שביום תשעה באב לא מניחים תפלין בשחרית, אבל לא יתכן שנפסיד תפלין עד מנחה, ולכן אנחנו מתפללים בבית עם תפלין, ואח"כ הולכים לשמוע קניות. **אבא ע"ה** היה מברר באיזו שעה הקניות בבית הכנסת, ובא בשעה הזאת. שנה אחת אמרו לו: בשעה שבע, והוא שמע "בשעה תשע". למחרת הוא בא וכולם כבר גמרו את הקניות. כמה צער היה לו שלא הגיע בזמן.

22. **רבי ראובן מרגליות ע"ה** (שערי זוהר חגיגה שם) כתוב שבזוהר (בראשית דף ס"א ע"ב) מפורש כמו דעת רבנו חננאל בזה. וכל אחד יכול לבדוק בספר שלו שחיבר אותו על הגמרא, וכל מה שיש קשר עם הזוהר הוא מציין את זה. וכאן הוא מביא דעת רבנו חננאל בזה, וכתב: וכן משמע בזוהר.

הוא הבין אחרת מהפסוק הזה? אלא משום שבהמשך (שם פסוק כ"א) כתוב "ומזה מי הנדה יכבס בגדיו", ומשמע שמי שמזה נעשה טמא, וא"כ כאשר טהור יזה על טמא לא יוכל להזות על טמא אחר, שהרי כבר בהזאה הראשונה הוא נטמא, ולא יכול להזות שוב על טמא אחר. לכן רבי יהושע בן קבסו הבין שכל טהור מזה על טמא אחד בלבד, ואם יבואו אלף טמאים צריך לעומתם אלף טהורים שיזו עליהם אפר פרה, ואח"כ כולם נטמאים טומאת ערש והולכים לכבס בגדיהם. אבל הפירוש האמיתי לא ככה. רש"י בהמשך שם (פסוק כ"א) כתוב: **ומזה מי הנדה יכבס בגדיו**, לא הכוונה מזה מי בפועל, אלא מי שנושא מי הנדה שיש בהם **שיעור הזאה**. וגם הרמב"ם (ריש פט"ו מהלכות פרה אדומה) כתוב: זה שכתוב בתורה ומזה מי הנדה יכבס בגדיו, הכוונה לשיעור שהנוגע או הנושא מי נדה שיש בהם שיעור הזיה, שלא לצורך הזאה, טמא ומטמא בגדים דין תורה. למה הפסוק לא מדבר במזה על הטמא? כי אם הוא טיהר את הטמא קל וחומר שהוא עצמו טהור, ולא יתכן שאדם יטהר את הטמא מטומאת מת והוא יהיה טמא, ולכן "ומזה" הכוונה מי שנושא שלא לצורך הזאה. נמצא שרבי יהושע בן קבסו בהתחלה הבין את הפסוק כפשוטו, "ומזה מי הנדה" כל מזה הוא טמא, וא"כ צריך לומר שטהור אחד מזה על טמא אחד. אבל אח"כ התברר לו שלא זו הכוונה, אלא טהור אחד יכול להזות על אלף טמאים.

מה הטעם של פרה אדומה?

יא. אבל עדיין יש שאלה על זה, איך יתכן שהמים האלה של אפר פרה מטהרים בהם טמאים ומטמאים בהם טהורים (אמנם הם מטמאים רק מי שנושא אותם או נוגע בהם שלא לצורך הזאה וכו"ל)¹⁸. זו שאלה. אבל דין פרה אדומה זה חוק שאי אפשר להבין אותו, "זאת חקת התורה" (במדבר י"ט ב'). שלמה המלך אמר "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני" (קהלת ז' כ"ג), ורבנו בחיי רומז: המלים "והיא רחוקה" בגימטריא פרה אדומה. אבל חכמי ספרד הקדמונים היו משתדלים להסביר כל דבר שנראה חוק בתורה, כדי שהדברים יהיו קרובים לשכל. וכל הדורות האחרונים למדו מהם את זה¹⁹. מה הטעם של פרה אדומה? אבן עזרא בספר יסוד מורא (השער התשיעי) כתוב בשם רב סעדיה גאון, שיש לנו דוגמא פשוטה מאד לזה: **אדם בריא שנכנס לבית מרקחת ורואה שם תרופות, היעלה על הדעת שיאמר "אני לעולם לא אהיה חולה", ויקח מכל קופסא כדור אחד עד שימלא את גופו כדורים?**²⁰ הרי אדם בריא

18. הרב חיד"א (מדבר קדמות מערכת א' אות כ"ו) כתוב שברור לו שהיה לרב האר"י אפר פרה, כי לא יתכן שאדם יכנס לסודות עמוקים מדי בלי שיהיה לו אפר פרה. וכנראה

דיבר עם אליהו הנביא וביקש ממנו אפר פרה. אבל היום אין לנו את זה, ולכן צריך להיזהר בהרבה דברים בזה, ולא לסמוך על זה שאדם טבל וטהור, כי מאה טבילות אינן שוות אפר פרה אחד.

19. בשו"ת חוות יאיר (סוף סימן רכ"ג) כתוב: הרמב"ם הוא הראשון שכתב טעמי המצוות, וכל אלה שבאו אחריו לקחו ממנו. אמנם יש עוררים על טעמי המצוות של הרמב"ם, וחכמי אשכנז (מהראשונים) כעסו עליו בזה, כי איך אפשר לתת טעמים למצוות?! אבל באמת גם בגמרא יש טעמים למצוות, וכמה פעמים כתוב: מפני מה אמרה תורה וכו', רשימה ארוכה של דברים כאלה.

20. פעם רבי ינון חורי ע"ה אמר לי: "הגוף שלי נעשה מחסן של כדורים", אמרת לו: אתה יודע למה? כי אתה לומד משמרות כהונה, וזה ראשי תיבות **מש"ך**, שזה ראשי תיבות

בשורה טובה לשוחרי התורה והמצוות

כידוע עליו גדול הוא לנשמות הנפטרים להנציח את שמותיהם בספרי לימוד אשר ילמדו בהם תלמידי חכמים

לכן מכון "ארח צדיקים" יצא במבצע גדול ונרחב אשר בו אדם הרוצה להעלות את נשמת יקיריו למקום גבוה בנן עזך יוכל בתרומה למוסדות לעשות כן.

בתרומתכם אנו ננציח את שמות יקירכם

בזמן ספורי מן האנן רבי רחמים חי חיותה הבית זע"ל ואנו נוכלקמלישיבות. סלילים ובתי מדרש שילמדו מתוכנו.

וכן תעשו נחת רוח לקרובי משפחתכם בקלות ללא מאמץ כלל

לפרטים והזמנות: **08-6727523**

צדיקים ארח

050-4174471

בבנין רחמיים 130-830 ובינין יהושעיים 2200-2030

להכנס אח"כ לספיקות וספיקי ספקות. הגר"א (שם) אומר שכל החסידות הזאת שלא לברך שהחינו בשלושת השבועות, היא חומרא יותר מדי. ומביא ראיה מגמרא (ברכות נ"ט ע"ב) שאם סיפרו לאדם שאביו נפטר, יברך שתי ברכות גם "דיין האמת" וגם "שהחינו", כי השאיר לו ירושה והוא התעשר מזה (אמנם דין הגמרא ככה, אבל למעשה לא עושים את זה)²⁴. וא"כ מה הבעיה כאן לברך שהחינו?! אבל הסבירו שהימים האלה הם ימים קשים, ולא כדאי לברך בהם שהחינו.

להם תמיד את כל הפירות, כי בגלל זה הם לא מברכים "שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", כי תמיד יש הכל. אומרים **שהרב יוסף סיתרון ז"ל** (הרב הראשי לצרפת) **היה שם על שלחנו בליל ט"ו בשבט שבעים וחמשה מיני פירות!** (ומסתמא גם פירות העץ וגם פירות האדמה, כי איני יודע אם יש שבעים וחמשה מיני פירות העץ) אבל כולם בלי שהחינו. בארץ יש הכל ב"ה וגם שהחינו.

24. אוי לו לאדם שאינו יודע לשמור על הירושה שהשאיר לו אביו, שהוא מבזבז אותה עד שנגמר לו הכל. בגמרא (עירובין נ"ד ע"א) יש מאמר נפלא: אמר ליה רב לרב המנונא בריה, **בני, אם יש לך, היטיב לך, כי אין בשאול תענוג ולא למות התמהמה. ואם תאמר שאשיר לבני חוק, בשאול מי יגיד לך**. הגרסא בעין יעקב "בשאול מי יודה לך". וזו גרסא יותר נכונה, כי זה לשון הפסוק (תהלים ו'י). מה הכוונה? רב מלמד את תלמידו רב המנונא, ואומר לו: **אם יש לך היטיב לך - אל תהיה קמצן, אלא אם יש לך כסף תעשה טובה עם עצמך. אני מכיר קמצנים שהיו הולכים לשוק לקנות "קלמנטין", אבל חבל להם על הכסף, אז אם היה רואה איזו קלמנטין אחת שנפלה מהארגז או איזו בננה משנים קדמוניות... היה מרים ולוקח אותה. ואפילו שיש לו כסף בלי סוף (סיפרו ליעליהם בחו"ל).** **כי אין בשאול תענוג -** בשאול לא תוכל להביא קלמנטיות או בננות או דברים כאלה. **ולא למות תתמהמה -** אל תאמר "אני אשמור את הכסף עוד מאה שנה", כי אי אפשר לדעת כלום, והמוות בא פתאום. **ואם תאמר שאשיר לבני חוק, בשאול מי יודה לך** - אם תחסוך כדי להשאיר משהו לבנים שלך, אתה חושב שהם יודו לך על זה? מי יודה לך בשאול? רבי יוסף חיים ע"ה מספר על אחד עשיר גדול שהיה לו בן יחיד, אמר לו: בני, אני רוצה שתלמד מלאכת צורף, אמר לו: אבא, בשביל מה? וכי חסר לנו כסף? אמר לו: צריך שתהיה לך מלאכה מפרנסת. הביא לו צורף אחד שילמד אותו איך לעשות כלים ותכשיטים וכדו'. ועל כל שעה היה נותן מאה דולר לצורף ומאתים דולר לבן שלו, **"וקורקו כל בני שח" (במדבר כ"ב י"ז),** קו"ף בשביל הצורף ור"ש בשביל הבן... אמר הבן בלבד: אבא שלי לא נורמלי, אני מקבל יותר מהצורף, לא חבל על הכסף של אבא?! אבל לא היה מדבר מלה, כי הוא מקבל כל יום מאתים דולר. אחרי שנים האבא נפטר, והבן נשאר עם כל הכלים האלה. אמר לעצמו: מה אני צריך את כל זה?! והתחיל לבזבז הכל עד שנגמר לו הכל. אח"כ התחיל לחשוב: מה אני אעשה עכשיו? ונזכר שלמד מלאכת צורף. הביא את הפטיש והכלים והתחיל לעבוד בהם, ואומר: זכרוננו לברכה של אבא לחיי העולם הבא, איזה אבא נפלא היה לי! אשתו אמרה לו: טיפש שכמוך, כשברזת את כל הכסף שהשאיר לך לא אמרת לו תודה, רק עכשיו נזכרת באבך?! אמר לה: אז לא ידעתי להעריך למה הביא צורף ללמד אותי, אבל עכשיו אני יודע שזה טוב לעשות את הדבר הזה.

בתמוז עד תשעה באב, בסה"כ שלושה שבועות. אמנם ע"פ מרן השלחן ערוך (סימן תקנ"א ס"ג) לא מסתפרים רק בשבוע שחל בו תשעה באב, ואמנם השנה אין שבוע שחל בו כי תשעה באב חל בשבת, אבל מה יצא לנו מזה? **שבימי העומר אנחנו לא מסתפרים שלושים ושלושה ימים ע"פ מרן (סימן תצ"ג ס"ב), ואילו בימי בין המצרים שהם לזכר חרבן בית המקדש לא מסתפרים רק שבוע בלבד?! לכן כדאי לנהוג בחומרא שהביא הנתיבי עם (סימן תקנ"א), שמנהג חכמי ירושלים שלא להסתפר משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב. וגם בג'רבא נהגו ככה. לכן אדם יסתפר בשבוע הזה (פרשת בלק), ואח"כ לא יאמר: מה אעשה? "קדקד שער מתהלך באשמיו" (תהלים ס"ח כ"ב), אל תעשה כלום, הנה יש לך זמן להסתפר השבוע. וככה אדם יכיר קצת את הצער, כי לכל מנהגי האבלות האחרים מוצאים פתרון. ומה שלא אוכלים בשר, תנובה מביאה בתשעת הימים מעדנים שאין כמותם בעולם, עד שאתה אומר: הלוואי שכל השנה נאכל רק דברי חלב... ויום לפני תשעה באב כבר מארגנים את כל המזוזות, והולכים ל"צימר" אחרי תשעה באב כדי שיהיה להם נחת רוח, "הנותן שלג כצימר" (ע"פ תהלים קמ"ז ט"ז), ומי מרגיש בכלל את האבלות?! ויש כאלה גרוע יותר, שביום תשעה באב הוא לא קורא את הקינות, אלא מתפלל שחרית בבית הכנסת וקורא "איכה", ואח"כ חוזר הבית ו"רובץ" על המטה עד מנחה. וראיתי אנשים ששיחקו בשחמט ביום תשעה באב! ככה עושים?! אבל כאשר לא מסתפרים משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב, מרגישים קצת את הצער בזה.**

לקנות פירות חדשים ולברך שהחינו

יד. צריך לחפש השבוע אם יש פירות חדשים לברך עליהם שהחינו. אמנם יש כאלה שמתירים לברך בשבת (עי' שו"ת יחו"ד ח"א סי' ל"ז), וגם לחולה ולאשה מעוברת אם היא מתאוה לפרי מסויים מותר להם (עיין מ"ב סי' תקנ"א ס"ק צ"ט ובהערות אי"מ הערה 2), וגם פרי שאי אפשר למצוא אותו לאחר תשעה באב מותר (סימן תקנ"א סעי' י"ז ברמ"א וע"ע בחזו"ע-ד תעניות עמו' קל"ו)²⁵. אבל עדיף לברך לפני בין המצרים, שלא

23. שנה אחת בתונס לא היו לנו ענבים, עד אחרי יום שבעה עשר בתמוז, "כענבים במדבר מצאתי ישראל" (הושע ט"י). מה נעשה?! חכיתי עד תשעה באב. אותה שנה תשעה באב היה ביום ראשון, ומדי אחרי תפלת מנחה קניתי ענבים כאילו קניתי משהו מיוחד... אבל בארץ ב"ה הענבים באים עוד לפני פסח, וכמעט כל הפירות נמצאים אז (אולי צריך לעשות קצת חיפוש). בצרפת אין ברכת שהחינו, כי כל הפירות נמצאים בכל הזמנים. אבל זה לא משלהם אלא מייבאים אותם מכל העולם. ולא נקנא בהם שיש

תוכלו לקבל ברכה או הנצחה בתאריך מיוחד שתבחרו בעמוד הלכה יומית בספר: **"שונה הלכות"** הנדפס על ידי המוסדות. תמורת 360 ₪ לכל שם הספר מופץ באלפי עותקים ומחולק חינם לבתי כנסת וישיבות בארץ ובחו"ל.

למסירת שמות יקירכם

התקשרו: **08-6727523**
או בפלאפון: **052-7130554**

אלפי הלכות פועלות היום להצלחתך

אזכרה ועצרת התעוררות

במלאת שנה לפטירתו של בעלי מרן אבינו ורבנו ועטרת ראשנו, המזכה את הרבים ורכים השיב מעון, רודף צדקה וחסד, החכם השלם, המזוכך ביסורים,

רבי מיכאל חיים כליפה נמני זצ"ל

תתקיים אזכרה וסיום השי"ס שנגלד לעילוי נשמתו הטהורה וסעודת מצוה **ביום שלישי ליל כ"א בתמוז** בשיבה הקדושה "כסא רחמים" רחוב הרב עזריאל 26 בני ברק

בהשתתפות:

מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבנו **מאיר מאזוז** שליט"א הגאון הצדיק רבי **צמח מאזוז** שליט"א מנהלה הרוחני של הישיבה, הגאון האדיר רבי **יהושע כהן** שליט"א מחבר ספר "כרם יהושע" הגאון הגדול רבי **יוסף רביע** שליט"א ובניו הרבנים החשובים שיחיו

תפילת מנחה בשעה 19:30

ויהי רצון שנזכה לגאולה האמיתית והשלמה על ידי משיח צדקנו תיכף ומיד ממש. אמן המשפחה

הליכה לים בימי בין המצרים

טו. לכן לא כדאי ללכת לים בימים האלה. כשהייתי עושה טיפולים בבריכה אצל הרב פירר שיחיה, אמר לי אחד לא דתי: בדוק ומנוסה, שבשלש השבועות ובמיוחד בשבוע שחל בו ט"ב יש הרבה טביעות בים. לכן צריך לזהר בזה. ואם היה אומר לי את זה אדם דתי, היינו אומרים: אולי הוא מדמיון... אבל אמר לי את זה אדם לא דתי, שהדבר הזה ידוע ומפורסם. לכן לא ללכת לים לפחות מראש חודש אב. ויש אומרים שאם אדם מוכרח ללכת בשביל הרפואה שלו, לא יכנס עמוק כי אח"כ מי ימצא אותו?! "עמוק עמוק מי ימצאנו" (קהלת ז' כ"ד), אלא יכנס קצת בשביל לנשום את האויר של הים. אבל לכתחילה לא כדאי ליכנס בספיקות האלה, כי הימים האלה לא ימים קלים. פעם כשהיו עושים הסכם מדיני, היו נזהרים שלא לעשות את זה בימים האלה.

שמיעת שירים בבין המצרים

טז. לעומת זה, לגבי שמיעת שירים בימים האלה לא כתוב שאסור אלא רק "ריקודים ומחולות" (מגן אברהם סי' תקנ"א סק"י), ולכן יש אומרים שמן הדין מותר לשמוע שירים. "מאן דלא קפיד לא קפדינן בהדיה" (פסחים דף ק"י ע"ב). ואמרו לי שככה כתב **הרב בן ציון אבא שאול ע"ה** (שו"ת אור לציון ח"ג עמ' קפ"ג פרק י"ז הערה א'): ומן הדין אין מקור בשלחן ערוך שלא לשמוע שירים בספירת העומר, והספרדים לא נהגו להימנע מזה, ולכן במקום צורך יש להקל. אמנם הוא דיבר על ספירת העומר, והוא הדין גם על בין המצרים. **אבל לכתחילה לא שומעים שירים בימים האלה.**

מותר לשמוע שירים ביום ששי אחר חצות

יז. אבל ביום ששי אחר הצהרים אדם צריך ליכנס לשבת בשמחה, "שמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג". וככה כותב האבן עזרא על הפסוק "וביום שמחתם ובמועדיכם" (במדבר י'): אמרו המעתיקים, זה

יום השבת. מי זה המעתיקים? רבותינו מעתיקי השמועה (ככה הרמב"ם קורא להם)²⁵. ואם אדם היה מדוכדך בימי השבוע, ופתאום באה השבת ועושה קידוש, אבל לבו בל עמו, הוא בוכה בשבת. **לכן אפשר לשמוע שירים ביום ששי, ובמיוחד אם זה שירים בהקלטה.** וככה אדם שומע פיוטים ונכנס לשבת בשמחה, "גם בשמחה ברנה ובצהלה". ובמיוחד לפי דעת מרן (סי' תקנ"א ס"ב) שמותר לעשות אפילו נישואין עד ראש חודש אב. ולכן לא צריך להחמיר בדבר הזה.

להתפלל שהקב"ה יחזיר לנו עטרה ליושנה

יח. אבל אמרנו שלגבי התספורת כדאי להחמיר בכל שלושת השבועות, ומי שאינו יכול יחמיר לפחות מראש חודש. אבל לא לקחת את ההלכה כפשוטה כמות שהיא, ויאמר: השנה הזאת אין שבוע שחל בו וא"כ נגמר תשעה באב... הלואי שיגמר תשעה באב. צריך להתפלל שהקב"ה יחזיר לנו עטרה ליושנה, ולא יהיו לנו אנשים שמתנכלים כל הזמן לתורה, אלא שיכבדו את התורה והמצוות והשבת.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים וכל הרואים בלוויינים וקוראים בעלונים, ולומדים דברי תורה ומקיימים אותם (לא רק להסתכל ולמצוא עלי קושיות אלא לשם שמים). תבורכו מפי עליון, בבריות איתנה והצלחה רבה, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

אל מלא רחמים יתמלא ברחמים על נפש רוח ונשמת **הדסה בת אביבה** שנפטרה לבית עולמה ביום שבת בבוקר. תהא נשמתה צרורה בצרור החיים.

25. למה רבותינו פירשו ככה? כי אם הכוונה לימי החגים צריך לומר "ובימי שמחתכם" בלשון רבים, אלא "וביום" פירושו יום אחד מיוחד שיש בו שמחה. וזהו יום שבת.

כסא רחמים
עמנואל
הרישום נמשך

לאור סיום פרויקט בניית חדרי הפנימייה החדשים והמרווחים בישיבתנו הקדושה

ישנה אפשרות לקבל עוד בחורים לשנה"ל הבאה
(גם לשיעורי ב'-ג')

בנייתנו הקדושה

הסניף של "כסא רחמים" ביישוב עמנואל
(כ-35 דקות נסיעה מהמרכז)

בהנהגתו ובהכוונתו של מרן שליט"א

רמה לימודית גבוהה, כמסורת הישיבה	עבודה על יראת שמים פנימית	צוות ת"ח, מקצועי, מסודר ואיכותי	יחס אישי וחם, מולגות לתלמידים	אווירה פסטורלית, נעימה ושמחה
----------------------------------	---------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------------------

לקביעת ראיון ומבחן לרישום, ניתן להתקשר:

050-4125900 הרב אריה | **054-8463584** הרב אורי

בברכת התורה, ההנהלה

בזכותך!

עוד 500 אנשים יזכו ללמוד ב"בית נאמן"

בתרומה של 260 ₪
הנך זוכה להיות שותף בהפצה של **500 עלוני "בית נאמן"**

בתרומה של 520 ₪
הנך זכאי **להנציח שם לברכה, הצלחה ולע"ו**

לפרטים ותרומות:

052-7120554 | 08-6727523

או באתר: <http://yh4.vp4.me/new>

אפשר לתרום גם ע"י

ישיבת ברכת השם מוסדות אוהל משה

כסא דנחמתא

מוסדות "אוהל משה" וישיבת "ברכת השם" רבנו ותלמידיהון משתתפים בצערו של מורנו הגאון הגדול, מזכה הרבים, כטל וכרביבים, מקים עולה של תורה, העומד לימין מוסדותינו במסירות ובאהבה,

הרה"ג ר' יצחק ברדא שליט"א

על פטירת בתו

הרבנית הדסה ז"ל

אשת חבר לרב הגאון ר' נסים סימן טוב שליט"א
שנסתלקה בחטף

בעל הנחמות ירפא את שברם - שברנו, וישלח להם נחמה שלא יוסיפו לדאבה עוד, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולם לאורך ימים ושנות חיים ושנים טובות, אמן.

החתומים בצער רב

הרב דוד קרעי
ראש המוסדות

הרב רחמים חניה
מנהל

הרב שלמה סערין
ראש הישיבה

אשת חיל מי ימצא
ורחוק מפנינים מכרה

אנו משתתפים בצערו ובכאבו של מורנו ורבנו ועטרת ראשנו, ראש מוסדות "יצחק ירנן" הרב הגאון

יצחק ברדא שליט"א ורעייתו הרבנית תח"ו על פטירתה הפתאומית והטרגית של האשה הכשרה, הצנועה והצדיקה

מרת **הדסה סימן טוב** ע"ה
שנלקחה לבית עולמה, לכפר על הדור.

ובזאת נשלח כוס תנחומים למשפחה הנכבדה בעלה היקר הרב **ניסים סימן טוב** שליט"א ולמנכ"ל המוסדות ר' אליהו ברדא הי"ו, אחיו ואחיותיו החשובים המקום ינחם אתכם ולא תוסיפו לדאבה עוד

אבנר אוזן ומשפחתו
שר שלום כהן ומשפחתו
יובל ויפית אוזן ומשפחתם

מוסדות ישיבת
"כסא רחמים" ספרדית
המרכז: רח' הרב עוזיאל 26 בני ברק

אוי לנו כי שודדנו

המומים ומזועזעים יחד עם כל בית ישראל מבכים אנו מרה את פטירתה של האשה הצדקת והצנועה

נלב"ע ביום שבת קודש י' תמוז בפתע פתאום בגיל 34 בעוה"ר

מרת **הדסה סימן טוב** ע"ה

נכדת הגאון הקדוש רבנו מצליח מאזוז צ"ל הי"ד

בתו של מורנו הרב הגאון הגדול, מקים עולה של תורה בעיה"ק אשקלון וסביבותיה, ענוותן כהלל, ה'ן גומרין עליו את ההלל, מזכה הרבים, כטל וכרביבים, זהב ורוב פנינים, שפתותיו שושנים

הרב יצחק ברדא שליט"א

ראש מוסדות "יצחק ירנן" ומח"ס שו"ת יצחק ירנן ועוד
ורעייתו הרבנית **אביבה** מב"ת

אשת חבר כחבר האברך היקר הרב **ניסים סימן טוב**
ובניו ובנותיו שיבדלו לחיים טובים וארוכים, אמן

תנחומינו הכנים לכבוד הרב שליט"א ולמשפחה הכבודה שלא יוסיפו לדאבה עוד, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולם, ובבנין ציון וירושלים במהרה בעז"ה ננוחם.

המתאבלים מרה
הרבנים האחים מאזוז
רבנן ותלמידיהון, ראש הכולל ואברכי הכולל, ובני הישיבה

צור שוכן מרומים, ישלם נחומים, לאחי הגדול, מעוז ומגדול,

הגאון רבי יצחק ברדא שליט"א, ראש ישיבת יצחק ירנן, והרבנית ומשפחתו היקרה על צרת הבת כמבכירה, האחיינית היקרה והטהורה, **הדסה בת אביבה סימן טוב** זכרונה לברכה, אשר ולקחה בפתע פתאום ביום שבת קודש פרשת זאת חוקת התורה. אחיכם ודודכם, המשתתף בצערכם, וכותב בלב נשבר.

הצב"י **דוד ברדא** ס"ט, עה"ק טבריא ת"ו.

עבודות עפר תשתיות ובנין
טל. 08-6755646, 08-6755607 מקס.
E-mail: david@ashush.co.il

ספר תורה בצער

משתתפים אנחנו בצערו של מורנו ורבנו הגאון הגדול מעוז ומגדול כמה"ד **רבי יצחק ברדא שליט"א**

על הסתלקות בתו הצדקת מרת **הדסה סימן טוב** ע"ה.

הקב"ה ינחם את מורנו שיחיה וישלח לו בריאות איתנה ונהורא מעליא להמשיך להנהיג את צאן מרעייתו לאורך ימים ושנות חיים ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולו לא יוסיף לדאבה עוד ובנחמת ציון וירושלים ינוחם יחד עם כל בני המשפחה אמן

כי עלה המות בחלוננו

משתתפים אנחנו יחד עם כל בית ישראל באבלו של מורנו ורבנו עטרת ראשנו מתווה דרכנו ומנהיגנו מרביץ תורה ומזכה הרבים הגאון הגדול המקובל כמה"ד

רבי יצחק ברדא שליט"א

על פטירת בתו הרבנית הצדקת מרת **הדסה סימן טוב** ע"ה תנצבה"א. תנחומינו למשפחה הכבודה שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולם ולא יוסיפו לדאבה עוד, ונזכה לתחית המתים ולביאת המשיח לגאולה השלמה בקרוב אמן.

מועצה אזורית שדות נגב והעומד בראשה **תמיר עידן**.
המועצה הדתית וחברי המליאה

דרשתו של מרן רבנו שליט"א בניחום אצל מוה"ר הגר"י ברדא שליט"א

בן ששה חודשים, פותח את פיו ואומר "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" ונפטר. ומאז אמר: אני מאמין בגלגול, כי ראיתי את זה במו עיניי. אמנם באו משכילים לפני מאה וחמשים שנה ואמרו שהסיפור הזה לא היה ולא נברא, כי מצאו בכתב יד שלו בספר "חיי יהודה", שאין שם את הסיפור הזה. ולא רק זה, אלא שהוא כתב שם: אם יבוא אדם ויאמר שחזרתי בי, אני מודיע שלא חזרתי בי ואני לא מאמין בגלגול. אבל יתכן שמי שהוא תלש את הדף הזה מהספר, וגם בלי זה לא מפיר"י מודינא אנו חיים, כי יש לנו עדויות רבות לזה. רבי יוסף משאש ע"ה (היה הרב הראשי בחיפה)², באחת ההקדמות של הספרים שלו "אוצר המכתבים", מספר שאביו ראה ילד בגיל שנה שאומר "שמע ישראל" ונפטר. ואם תאמרו שזה סיפור רחוק אביא לכם סיפור מקרוב (ומסתמא שמעתם על זה), לפני שבועיים פורסם בעיתון המודיע, על ילד דרוזי בן שלש-ארבע שנים, שהתחיל לדבר אנגלית בביטוי אנגלי ואילו ערבית מדבר בשפה רצוצה, כאילו הנשמה שלו אנגלית, הוא גר כאן עם הדרוזים וקיבל נשמה מאנגליה! איפה למד את זה? אלא זו הוכחה לשני דברים, גם שהנשמה נשארת וגם שיש גלגול נשמות.

אנחנו לא יודעים מה הגלגול של כל אחד, ואם היינו יודעים היינו פותרים את כל הבעיות, כי כשאדם יודע את הבעיה יכול לחזור בתשובה. חכם אחד רבי יהודה פתייא זצ"ל, היה לו בן שקראו לו שמעון, שהיה חולה כל ימיו ונפטר בן ארבעים וחמש לא אליכם. יום אחד בא לאביו, ואמר לו: אתה מקובל ועושה תיקונים לכולם, תעשה לי תיקון. אמר לו: אני לא עושה לך תיקון. שאל אותו הבן: מה עשיתי? אמר לו: כשהיית ילד קטן וסובל הרבה, שאלתי עליך את רבי אברהם עדס ע"ה שהיה חכם ומקובל גדול³, ואמר

2. הוא היה "פתוח" ובדחן מאד, והיה לו כתב יד מיוחד. פעם בן גוריון בא לראות אותו, וראה פיתוחי חותם וקישוטים על השלחן שלו. ושאל אותו: מי עשה את כל הציורים והקישוטים האלה? אמר לו: אני. לקח דף ועשה לו ציורים מיוחדים. בן גוריון נדהם: אתה המרוקאי יודע לעשות את זה?! חשבתי שהמרוקאים לא יודעים כלום...
3. כתבו עליו סיפורים מיוחדים במינם, ומי שיש לו ספר "פרי עץ הגן" יראה את הדברים שכתובים עליו שם. הוא היה בעל רוח הקודש. ופעם אחת מישהו אמר לו: קיבלתי כסף לתת לך, ונתן לו חמשים לירות של אז (לירה אנגלית). אמר לו: אתה קיבלת כפול, והחצי השארית בכיס. התפלא: איך אתה יודע? אמר לו: אני גם אגיד לך שניים נחום נתן לך את הכסף. ועוד סיפורים

את כל הדברים האלה. ידוע ומפורסם ענין "הגלגול", וכבר ארבע מאות שנה מדברים על זה, וגם בזוהר (פרשת משפטים דף צ"ד ע"א) כתוב את זה. אבל כשקורה מקרה ב"מ, מחפשים אדם שיאמר את הדבר הזה. חכם אחד רבי שמעון אגסי ע"ה (מחבר ספר בני אהרן, והיה מקובל וחכם גדול ובעל לשון צחה מאד), היה לו בן קטן שקראו לו אהרן, והיה צריך לייבם את אשת אחיו, כי אחיו נפטר בלי ילדים והספרדים עושים יבום. אבל למרבה הצער, כאשר הבן הזה הגיע לגיל שלוש עשרה שיכול לייבם - הוא נפטר. אביו היה בצער גדול מזה, ומתאר את הצער ואומר: כולנו היינו בוכים הרבה, עד היום השביעי שעמד רבי יוסף חיים ע"ה ועודד את כולם. איך עודד אותם? אמר להם: כתוב "קול רעמך בגלגל" (תהלים ע"ז י"ט), אל תקרי בגלגל אל בגלגול, כי יש גלגול בעולם. אמנם הרבה לא מאמינים בזה, אבל מדי פעם באים סיפורים שמוכיחים שיש גלגול. היה חכם אחד שתמיד היו לו בעיות עם הקבלה, קראו לו רבי יהודה אריה מודינא (הוא היה אב בית דין בויניציא לפני ארבע מאות שנה), והוא כתב ספר "חיי יהודה". הרב חיד"א (שם הגדולים מערכת גדולים בערכו) מעיד שראה בכתב ידו שהוא מתחילה לא היה מאמין בגלגול, עד שפעם אחת היה לשכנה שלו תינוק בן ששה חודשים שעמד ללכת מן העולם, וקראו לו שיעמוד עליו בשעת יציאת נשמה. הוא עמד עליו, ופתאום התינוק

מורי ורבותי, אל תחשבו שזה תקדים שאני מתחיל להסתובב בארץ, אתם יודעים מי אמר "משוט בארץ ומהתהלך בה" (איוב א' ז')? השטן, אני לא משוטט ולא מתהלך בארץ. אתמול ההורים שיבדלו לחיים ארוכים באו לשבת חתן, ופתאום במוצאי שבת שומעים שמועה נוראה, והרגשתי שאני חייב לבוא ולומר כמה מלים. מה נוכל לומר? אף אחד מאתנו לא יוכל להחיות מתים, אבל נוכל לנחם ולדבר על לב בן אדם. אנחנו נמצאים יותר מאלף תשע מאות שנה מהחרבן, והנביא אומר "ובירושלים תנוחמו" (ישעיה ס"ו י"ג), צריך ללמוד לנחם ולהתנחם. הרמב"ם מתחיל את אגרת תימן ככה: "חזקו ידיים רפות וברכים כושלות אמצו" (ישעיה ל"ה ג'), תאמצו אותם. הרמב"ם יודע איך לנחם ולדבר עם בני אדם. בזמנו הערבים בתימן כפו על היהודים שיאמינו במוחמד, ומי שלא יאמין זו סכנת מות והורגים אותו. היהודים אמרו: אנחנו קיבלנו תורה לכל הדורות, איך נאמין בזה? קם שוטה אחד הבן של הרב שם (ואולי אחרי שאביו נפטר), ואמר להם: בתורה כתוב שמוחמד יהיה נביא, "ולישמעאל שמעתך הנה ברכתי אותו והפריתי אותו והרביתי אותו במאד מאד" (בראשית י"ז כ'), במאד מאד עולה בגימטריא מחמד (מי שידוע לכתוב ערבית כותב "מחמד" בלי וא"ו). הרמב"ם אמר להם: זו שטות, זה שגעון, זה טירוף! כאשר היה הרמב"ם כותב מכתבי נחמה אין כמוהו בעולם, כי הוא יורד לנפשו של אדם ומדבר איתו ומעודד אותו, "מעודד ענויים" (תהלים קמ"ז ו'). מצוה לאדם ללמוד לעודד בני אדם, "יתום ואלמנה יעודד" (שם קמ"ז ט'), הקב"ה מעודד יתום ואלמנה, והוא הדין גם יתומים ואלמן. ולכן הוא נותן לנו את השכחה, כדי שנוכל לשכוח

1. אילו היה כתוב בתורה "וברכתי אותו במאד מאד", אולי תאמרו שברכתי אותו באחד שהשם שלו עולה בגימטריא במאד מאד, אבל התורה אמרה "והרביתי אותו במאד מאד", והכוונה שארבה אותו הרבה מאד, והנה כתוב: "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד" (שמות א' ז'), סלקא דעתך שמוחמד היה איתם במצרים?! אין דבר כזה. אבל הערבים בעצמם לא מאמינים בזה, ולכן הם לא אומרים לנו את הדבר הזה. מה הם אומרים? שכל פעם שיש בתורה קטע חלק של תשע אותיות, היה כתוב שם "מחמד מחמד", ואנו מחקנו את זה. אבל איך זה יכול להיות? "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד" - מחמד מחמד... מה השטויות האלה! גם זה שגעון וטירוף.

שמחה שאין כמוה בעולם. כשראו את זה, אנשים התפלאו: מה קרה לכם? חמשים שנה לא ראינו שמחה כזאת, ואמרו להם: יש לנו אדמו"ר שנפטר בשנה פלונית ואחיו שנפטר בשנה פלונית, וכשהבן שלו מתחתן זה משהו מיוחד במינו⁵.

הדור שלנו דור שכולו נסיונות, כולו בעיות, וכולו יסורין. **צריך להתפלל שחבלי משיח יגיעו אלינו בנחת, ונוכל לסבול אותם**, כי אי אפשר לסבול יותר מדי, איך נאמר בנחמיה (ד' ד'), "כשל כח הסבל", אין לנו עוד כוחות לסבול את זה. אבל כאשר נסבול אותם בנחת, הקב"ה יהפוך את כל הגזירות מרעה לטובה, ויתן לנו ולכם חיים טובים וארוכים, שובע שמחות, אורך ימים ושנות חיים. כל אחד ואחד ישמור על הבריאות שה' נותן לו, ולא יבזבז אותה כי אין לה תחליף. אם שברת משקפיים יש להם תחליף, אם קרעת נעליים יש להם תחליף, אבל אם לא שמרת על הבריאות שלך, מה תעשה? תלך לחנות ותבקש: אפשר לקנות קצת בריאות? מי יתן לך?! **לכן צריך לשמור על מה שיש לנו בעולם. תהיו שמחים בכל מלה של תורה, תהיו שמחים בכל חיוך של תינוק, תגדלו את הילדים והתינוקות האלה בשמחה ובבריאות**, ושתמיד ירגישו שהסבא הוא גם אבא ושהסבתא היא גם אמא, מלבד אבא שלהם שיחיה. העיקר שעם ישראל יתאחד, כולו, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו, **אמן ואמן.**

5. כאשר ברח מהנאצים הארורים, היה מוכרח לגלח את הזקן שלו. הוא היה נודד מעיר לעיר, והנה הגיע לעיר שהיו בה חסידים שלו. נכנס לבית אחד, ואמר להם: רבותי, אני האדמו"ר מבלז, אמרו לו: שקרן, רמאי, וכי האדמו"ר מבלז מגולח זקן?! ישב בפניה, וקרא מזמור "הללויה אודה ה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה" בהתלהבות כזאת, עד שחזרו ואמרו לו: סליחה, לא ידענו שאתה האדמו"ר מבלז...

עדן", ומכאן הולכת ישר לגן עדן, כי סבלה מכמה דברים. היא שמחה שנולדה לה הבת אביבית שתבדל לחיים טובים, ואמרה: יש לי בת כמו שם האמא שלי. השמות חוזרים על עצמם. ויש לנו גם בתנאים דבר כזה, הלל ושמעון גמליאל ושמעון גמליאל ושמעון ורבי, השמות רבן שמעון בן גמליאל ורבן גמליאל חוזרים פעמיים, וגם בהמשך ככה. "תחת אבותיך יהיו בניך" (תהלים מ"ה י"ז).

בפרשה אתמול קראנו "זאת חקת התורה", והתרגום אומר: **דא גזירת אורייתא**. בימי הראשונים ביום ה' בתמוז הגוים בצרפת הביאו עשרים וארבעה קרונות מלאים ספרים, ושרפו אותם באכזריות (ויש אומרים שזה בגלל שלפני כן שרפו ספרי הרמב"ם). עשו שאלת חלום על זה, ואמרו להם שהגזרה הזאת נעשתה ביום ששי של פרשת חקת, שהתרגום "דא גזרת אורייתא". ולכן האשכנזים נוהגים לעשות תענית, כל שנה ביום ששי של פרשת חקת, ולא בתאריך העברי כי זה קשור לפרשת חקת (עייין מגן אברהם סימן תק"פ סק"ט). ולכן גם זה בעוונות הרבים "דא גזירת אורייתא", ההורים באים לשמוח לחתן ולכלה ואח"כ שומעים דברים אחרים. רבי אהרן מבלז - האדמו"ר מבלז, מי שקורא סיפורים עליו רואה שהיה מלאך ולא בן אדם. הוא היה לפני השואה, והיו לו שבעה ילדים. הגרמנים בשואה היו זורקים יהודים לאש, וכשהבן הבכור שלו ראה ששרפו יהודי רצה לראות אם זה אבא שלו, אמרו לו: זה לא אבא שלך. ולקחו ושרפו אותו. סיפרו את זה לאביו, ואמר: גם אני נתתי חלקי בקידוש ה' (ספר הרב הקדוש מבעלזא עמ' רל"ט). ואח"כ כולם הלכו לו! אחרים שנים כשהוא בודד וערירי בא עם אחיו לארץ ישראל. בהמשך נולד לאחיו בן, וכשהתחתן הבן עשו כאן

לי שאתה גלגול של מלמד תינוקות שהיה מרביץ לתלמידים שלו יותר מדי, איך אומר רש"י (גיטין ל"ו ע"א בד"ה דהוה)? "חובטן יותר מדי", שעושה עליהם "חביט חביט ולא בריך"... ולכן אתה סובל בגלל זה. אמר לו הבן: אם ככה אני חוזר בתשובה על זה. ישב בפניה ואמר: אשמנו, בגדנו, גזלנו, חבטנו בילדים יותר מדי. אחרי כמה ימים נפטר. הנכדה שלו היתה מוכרת כלי כתיבה וכדו' בבני ברק (קראו לה אילנית), ולא מזמן היא נפטרה בגיל תשעים ויותר, כי הוא נתן את כל השנים לבת שלו. והיא מספרת דברים נוראיים⁴. לכן רבותי, צריכים לקבל את זה. לא נוכל להחזיר את הגלגל אחורנית, וצריכים להתעודד ולומר תודה על הילדים והתינוקות שיהיו בריאים, ולקבל את זה באהבה. כתוב "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה", והרי על הרעה אומרים ברוך דיין האמת ועל הטובה אומרים ברוך הטוב והמטיב, א"כ מה זה "כשם שמברך על הטובה"? אלא הכוונה לקבולינהו בשמחה (ברכות ס' ע"ב). ואם לא בשמחה לפחות באהבה, כי הוא יודע למה הביא את הנשמה הגדולה הזאת. אמרתי למשפחה: משפחת "סימן טוב" עולה בגימטריא "גן

כאלה. (הנין שלו זה רבי יעקב עדס שהתפלל שלו מיוחדות). 4. פעם הנאצים הארורים הגיעו לשערי ארץ ישראל, ובא הסבא שלה אבי אביה רבי יהודה פתייא, וקיבץ כמה בחורים תלמידי חכמים בקבר רחל, ואמר לכל אחד: אתה תהיה במקום שבת ראובן, אתה תהיה במקום שבת שמעון וכו'. היא היתה ילדה בת חמש עשרה, ואמר לה: את במקום רחל אמנו. התחילו כולם לקרוא ולהתפלל שם, ופתאום רבי יהודה פתייא אמר להם: **תזונו, רחל אמנו עולה עכשיו למעלה להתפלל על ישראל**. אחרי כמה זמן התבטלה הגזירה, והנאצים לא הגיעו לארץ. אם היו מגיעים לשם, לא רק שהיו משמידים ב"מ כמו שעשו באירופה, אלא לא היו משאירים לא כותל המערבי ולא הר הבית, והיו הורסים את כל עם ישראל. אבל בזכות התפלה נעשו דברים גדולים מאד.

כוס תנחומים

נשלח לכבוד מו"ר ועט"ר הגאון הגדול המקובל **רבי יצחק ברדא שליט"א** על פטירת בתו הרבנית הצדקת **מרת הדסה סימן טוב ע"ה** תנצבה"א, תנוחמו מן השמים ולא תוסיפו לדאבה עוד.

תלמידיו ומוקיריו משפחת ג'אן.

כסא דנחמתא

נשגר קדם מורנו ורבונו ועטרת ראשנו המקובל הגאון הגדול החסיד **רבי יצחק ברדא שליט"א** ראש מוסדות יצחק ירנן על פטירת בתו הרבנית הצדקנית **הדסה סימן טוב ע"ה** יהי רצון שלא יוסיף לדאבה עוד, וינוחם בהמשך הפצת התורה הקדושה וחיבור חיבורי היקרים, הוא וכל המשפחה הכבודה. **אמן**

החותמים בכאב ובצער עמוק **חיים ואריה ברוך**

053-6652663

ספרי תורה | תפילין | מזוזות | מגילות ועוד

נתנת הנחה לבאים דרך העלון

אשת חיל מי ימצא, בטח בה לב בעלה,
אם הבנים שמחה.

בצער רב ובשברון לבב, אנו מבכים את לכתה של
האשה הכשרה, הצדיקה, הצנועה והחסודה

מרת **הדסה סימן טוב** ע"ה

שנלקחה לבית עולמה בפתע פתאום ובחטף והותירה
אחריה משפחה ויתומים המומים וכואבים.

תנחומנו שלוחים לראש המוסדות, מורנו ועטרת ראשנו

הרב הגאון **יצחק ברדא** שליט"א

אביה של המנוחה ע"ה

ולבעלה היקר

הרב **ניסים סימן טוב** שליט"א

ולמשפחה היקרה

שלא תדעו עוד צער

מוסדות יצחק ירנן

כסא דנחמתא

נשגר קמיה האי גברא רבה ויקירא מר ניהו רבא

מורנו ורבנו הגאון הגדול המקובל

רבי יצחק ברדא שליט"א

ראש ישיבת יצחק ירנן

ולחתנו הרה"ג **נסים סימן טוב** שליט"א

ולמשפחתם הכבודה

אל האבל אשר בא להם בפטירת הבת והאשה הכשרה
הרבנית הצדקת **הדסה סימן טוב ע"ה** לגנזי מרומים.

מן השמים תנחומי יחד עם אבלי ציון וירושלים, ולא ישמע
עוד שוד ושבר בגבולכם, ולא תוסיפו לדאבה עוד.

מוסדות חכמת רחמים ועלון בית נאמן

ראש המוסדות רבנן ותלמידהון.

**"קהילת "דגל דוד"
ובית המדרש
"עוד יוסף חי" ראשון לציון**

משתתפים אנו בצערה של תורה מורנו ורבנו
הגאון הגדול המקובל הצדיק

**רבנו יצחק
ברדא שליט"א**

על הסתלקות בתו

מרת **הדסה סימן טוב ע"ה**.

הקב"ה ינחם את מורנו ורבנו שליט"א
ויתמיד בריאותו וימשיך להרביץ תורה בעדרים
מתוך בריאות איתנה ונהורא מעליא.

הרב **רחמים יצ"ו**
בן מו"ר **יוסף בוכריץ זצ"ל** רב הקהילה
ומתפללי בית הכנסת.

בס"ד

ישיבת "כסא רחמים - עמנואל"

אוי נא לנו כי חטאנו

ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה, אבלים ודוויים אנו על האי שופרא
דבלי בארעא, הגברת החשובה הצדקנית, החסודה והצנועה, אשת חיל
עטרת בעלה, שנזדככה בייסורים וקיבלתם באהבה, מסרה נפשה למען
תורת בעלה ובניה שיבלח"א, וסייעה בכל כוחה לשגשוג מוסדות "יצחק
ירנן" המפוארים בראשות אביה הגדול שליט"א, בת דודתנו היקרה

מרת הדסה סימן טוב ע"ה

שללחה בסערה השמימה בדמי ימיה בעוון הדור, ביום שבת קודש פרשת "זאת חוקת התורה" ומתרגמין: "דא גזירת אורייתא",
לסדר "ותמת שם מרים, וימת "אהרן שם" [גימטריא במספר קטן: "הדסה"] ובש"י, "לומר לו שמיית הצדיקים מכפרת".

והננו בזאת להביע מעמקי מיתרי ליבנו, תנחומנו הכנים להוריה
הגדולים, מורנו ורבנו הגאון האדיר המפורסם, חסידא קדישא, מקים
עולה של תורה ויראה, העומד לימין ישיבתנו הקדושה,

נמוהר"ר יצחק ברדא שליט"א

ראש מוסדות "יצחק ירנן" ומחבר שו"ת "יצחק ירנן" ו"א חלקים ועוד,
ורעייתו הרבנית הצדקנית דודתנו היקרה מרת **אביבה מב"ת**
שייבלו לחיים ארוכים.

ולכל שאר בני המשפחה הכבודה והיקרה, אחיה ואחיותיה,
בעלה היקר הרה"ג **רבי נסים שליט"א** ובניה ובנותיה שיבלח"א,
שיתחזקו ויתעודדו לאזור חיל לקום מאבלם הכבד ברוב עוז
ותעצומות, ובהמשך דרכה של הפצת תורה ויראה יראו נחמות,
ובמהרה יחזו בתחיית המתים בפניה המאירות, בבוא גואל לציון,
ובבנין אפריון. אמן כן יהי רצון.

החותמים ביגון ובצער

התלמידים הי"ו **מרדכי מאזוז ס"ט** ראש הישיבה
ההנהלה והרמי"ם

הספדו של מוה"ר הגאון רבי יצחק ברדא שליט"א בלוויית בתו ע"ה, מוצ"ש פרשת חקת התשע"ח

בארמנותינו" (ירמיה ט' כ'), והבת נקטפה כמו פרח בגיל שלושים וחמש, כמעט ל"ו, כמנין ל"ו צדיקים. אני שומע מהאמא שתבדל לחיים ארוכים (וה' ישלח לה רפואה שלימה), שלפני שנסענו בערב שבת לבני ברק, היא אמרה לה: תודה רבה על כל המאכלים שעשית לנו, אמא תודה רבה, אבא תודה רבה. אלו המלים האחרונות שאמרה לנו. ואני חוזר ואומר את המלים שלה אל הקב"ה: תודה רבה שזיכית אותנו בילדת פלא,

וחסינו בצלה שלושים וחמש שנה, תודה רבה לך הקב"ה. אנחנו חייבים לומר לה, שתסע למנוחות עם אותה "תודה רבה", שאנחנו מודים לקב"ה על השנים הטובות שהיתה איתנו ואנחנו איתה.

יהי רצון שהקב"ה ישלח רפואת נפש רוח נשמה, לבעל היקר הרב נסים ה' ישמרהו ויחייהו, וילידים היקרים, "אם על בנים רוטשה" (הושע י' י"ד). עדיף לסיים במלה טובה, שהילדים יבינו ויידעו שכל מה שהם עושים מזכים בזה את אמא שלהם, לאורך ימים ושנות חיים. הבן הקטן דוד ישי הי"ו שיבדל לחיים ארוכים, קם היום בבוקר בשעה עשר וחצי אחרי הפטירה, והתחיל לשנן משניות של פרקי אבות, ואומר לאבא שלו: תשמע אותי קורא פרקי אבות. האבא רואה בצערו שמתו מוטל לפניו, אבל נאזר בגבורה ושומע את הבן שלו קורא משניות. זה האות והסמל של "אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה" (משלי ל"א י').

בתי, אנחנו מבקשים בשמי ובשם הרבנית שתחיה וכל המשפחה, מחילה וסליחה וכפרה, אולי לא נהגנו כך כראוי ח"ו, ולא עשינו כל מה שמוטל עלינו לעשות, כי את הבת שלנו והנשמה שלנו. ואת לכי למנוחות, ותתפללי לפני כסא הכבוד: רבנו של עולם, תאמר די לצרותינו, ותשמור על עם ישראל, על החיילים שנמצאים בגבול, על הפצועים שנמצאים במקומות האלה, ועד אחרון התלמידים בכל העולם כולו, תשמור אותם בבריאות, ושיזכו כולם וכולנו לתשובה שלימה, "בלע המות לנצח, ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ, כי ה' דבר" (ישעיה כ"ה ח'). תהי נשמתך צרורה בצרור החיים, בתי יקירתי.

אותם. באתי לשם, ושמחתי איתם ביחד, כי מגיע לה כל השמחה וכל טוב שבעולם. היא היתה בעלת חסד, ודואגת לחתן הזה ולכלה הזאת, ולא רגועה עד שאמרה לי: סגרנו את הוורט הזה וכו'. והכל בדחילו ורחימו מכל הלב, ולא רק כדי לצאת ידי חובה, כי העיקר לעשות את החסד בצורה טובה. הפסדנו נשמה גדולה, הפסדנו חסד גדול, העולם חסר חסד גדול מאד.

"סוף דבר הכל נשמע, את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור, כי זה כל האדם" (קהלת י"ב ג'). בני האדם לא יחשבו שהעניינים הגשמיים בעולם הזה קבועים, כי לא עבודה קבועה ולא בית קבע, "ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה ורהבם עמל ואו"ן (תהלים צ"י). צריך לדעת: "על כרחך אתה נוצר, ועל כרחך אתה נולד, ועל כרחך אתה חי, ועל כרחך אתה מת, ועל כרחך אתה עתיד ליתן דין וחשבון, לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה" (אבות פ"ד מכ"ב). אני מצטער לראות את הדור שלנו לקראת הגאולה, שעומד בנסיגות קשים ומרים, של האיפון הארור שנמצא בהישג יד לכל אחד, ובני אדם אינם שמים לב לאיזה באר שחת הם מגיעים בגללו, עד ששמעתי מבעל תשובה חזק שאמר לי: "מי שיש לו את האיפון הזה ניטל ממנו הבחירה". התפלאתי, ואמר לי: אני בעל תשובה, ואני יודע את זה. הדברים הללו הם צער גדול לעם ישראל, כי אחד יכול להציל את כלל ישראל, ואחד יכול להיפך ח"ו. האניה של כולנו, ולא יוכל אדם לומר: "אני עושה חור במקום שלי", כי אם עושים חור אחד הרי כל האניה טובעת בים. לכן צריך להיזהר ולהזהיר ולשים לב לזה. לכן כל אחד צריך לעשות חשבון נפש, ולומר "בשלי הצער הגדול הזה" (ע"פ יונה א' י"ב), כי בעוונותינו הרבים "עלה מות בחלוננו בא

הדסה בתי, אשת חיל עטרת בעלה, אם הבנים שמחה. אנחנו מודים לקב"ה על שלושים וחמש שנה, שקבלנו מתנה מאתו יתברך, את הבת היקרה שלנו, ביום ההילולא של רבנו האר"י, וקראנו לה על שמו, הדסה אבישג רבקה יסכה. לא פלא שניצוצות של האר"י הקדוש נמצאים כאן. בתי, תראי כמה אנשים באו ללוות אותך. ביום ההולדת שלך, יצאתי מחוץ לבית החולים, וראיתי עצי הדסים, אמרת: כתוב בגמרא (מגילה י"ג ע"א) "והוא

עומד בין ההדסים" (זכריה א' ח'), הדסים אלו הצדיקים, אז אני אקרא לבת שלי "הדסה". אח"כ נזכרתי שזה יום פטירת רבנו האר"י, והוספתי את שאר השמות בראשי תיבות. הילדה הזאת היתה נמצאת איתנו כל הזמן, ובאה איתנו מבני ברק לאשקלון, וגרה צמוד אלינו. הבעל היקר הרה"ג הרב נסים סימן טוב שליט"א והילדים היקרים שיבדלו לחיים ארוכים, ה' יחזק את לבם. היתה אשת חינוך, קירות הבית מלאים מחמאות לילדים, ועד שעה שתים עשרה בלילה כותבת פתקים למורים ולמנהלים על כל ילד וילד, כדי שיפרח ויגדל לתורה ויראת שמים. כאשר הבעל לומד, היתה אומרת לו: תלמד את הבן, כי בזה אתה מלמד את עצמך, זה עיקר הדור, "ואת עמלנו אלו הבנים". אשת חיל עטרת בעלה, היתה מכבדת את בעלה, ומעריכה אותו, הוא התחזק ממנה והיא התחזקה ממנו, וגיदלו ילדים יקרים. קהל קדוש. אנחנו צריכים להבין שהמנוחה הזאת לא הלכה לחנם, כי היא הלכה בפרשת חקת בפטירת אהרן הכהן ומרים הנביאה, ופטירתם של צדיקים מכפרת על הדור (מועד קטן כ"ח ע"א). גם בלילה אחר חצות, זו קבורה מיוחדת של צדיקים. לא פלא שניצוץ של האר"י הקדוש נמצא כאן, ואשרי כל מי שהיה היום בהלויה. אינני יודע חשבונות שמים, אבל כולם שואלים: למי מחכה המשיח? אלו דברים עוד צריכים לקרות ח"ו? מספיק, תאמר די לצרותינו, ותחיש לגאלנו.

אנחנו מלויים את הבת היקרה והצדיקה הזאת. אחרי שסיימה את הבת מצוה של הבת שלה אושר שתחיה ביום חמישי האחרון, כל כך בכתה משמחה. באותו לילה קמתי ללמוד בשעה שתים עשרה (כי בדרך כלל אני רגיל לישון בעשר עד שתים וחצי), והביאו אותי לאולם בשעה שתים עשרה בלילה לברך

ילדי גאולה

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה
בית נאמן לילדים מתוך שיעורו של מרן ראש הישיבה שליט"א

גליון 75

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן
079-9270505 שלוחה 23
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס
(נא לציין שם וטלפון)

א' בתמונה?

לחצו לתספור

על דמותו של הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

יש ספר חדש שקבלתי בחו"ל והוא נמצא כאן: **רבנו האור לציון חלק ב'**, והוא מיחד במינו. אני לא הפרתי את האישי עד היום, רק ידעתי שהוא **חכם ושהוא למדן ושהוא מעין במסירות נפש**, אבל לא שמעתי שגורים שלו (ואולי בקשי שיעור אחד בהקלטה). **אבל המדות שלו מעל ומעבר ואי אפשר לתאר את זה**, וכל המדות שאפשר לחשב על בן אדם אתה יכול למצוא באיש הזה. העננה שלו מיחדת במינה, ואם הוא פגע אפילו באדם קצה של פגיעה בן אדם היה מבקש ממנו סליחה. **זה לא בן אדם אלא מלאך!** איך פתח בגמרא (שבת דף ק"ב עמוד ב')? "לית דין בר אינש", מיחד במינו. אף פעם הוא לא יפסק נגד אחרים אלא תמיד מתרחק מהם, ואם דעתו אחרת לא יגלה אותה באותו רגע אלא יותר מאחר. לכן אדם שרוצה ללמוד מדות, יקח את הספר הזה וילמד בו. והרב סבל יסורים לפחות עשר שנים ומעלה, כי היה משתק בחצי הגוף. ועם כל זה היה טורח לכבד את האנשים. בספר שם גלה שהוא היה מוכן לקבל על עצמו יסורים, כי פשהי מבקשים ממנו ברכה היה אומר: **"איני לי מה**

הלכה נאמנה

את המלה "פי" השנייה אלא לומר ככה: כי אתה ה' פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה **"ואתה" שומע תפלת כל פה. ויש דרך אחרת, לקחת את תפלת "עננו" ולומר אותה למעלה לפני "ומלפניך מלכנו" (ויש שם גם תפלה של החיד"א על הפנקס), ולומר ככה: "פי אל שומע תפלות ותחנונים אתה, עננו אבינו עננו ביום צום התענית הזה וכו' כי אתה ה' פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה" וימשיך: "ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו, חננו ועננו ושמע תפלתנו, כי אתה שומע תפלת כל פה", ושתיה הדרכים נכונות. אני בדקתי ברמב"ם (ספר אהבה בסדר התפלות), ושם אין את הנסח המקומם הזה שפופלים "כי אתה", אלא יש שם נסחא יותר טובה (ויש אומרים בזה עוד דרכים אחרות). ומי שאינו זוכר את זה, יאמר "ואתה" במקום "כי אתה" שומע תפלה, וכמו הדרך הראשונה והפשוטה. (גליון 45 אותיות י"ח, י"ט).**

א. בתענית רק מי שמתענה אומר "עננו" בתפלה, ומי שאינו מתענה, לא אומר "עננו". וגם לא יעלה לתורה, ואם הוא קנה עליה, אז יעלה משהו אחר. אם יש כהן [נחיד] והוא לא מתענה אז שלא יעלה אלא יצא החוצה, יצא לחוץ ידבר (תהלים פרק מ"א פסוק ז'), ויכח לפני שמתחילים לקרא בתורה, הכהן יהיה בחוץ.

ב. ובתפלת לחש כשואמרים "עננו" בשמע קולנו, יש דבר מסבך קצת, והעיר בזה הרב פנחס מוספי מירושלים, כי אומרים את הנסח של עננו ואח"כ אומרים "כי אתה שומע תפלת כל פה", ונמצא שאומרים ככה: **"כי אתה ה' פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה, כי אתה שומע תפלת כל פה", ואומרים "כי אתה" פעמים, אז מה עושים? יש כמה דרכים: יש דרך פשוטה, לא לומר**

חידה

שמות הזוכים:
במי בתמונה:
שלומי שרמן ירושלים
יחודה רפאל ירושלים
בן פוליאל ירושלים

פתרון החידות מהגליון הקודם:

פתרון החידה: לשאלה הראשונה: היה שיר "בא לנו המשית, ועמו נתן", ואמר רבי אברהם אדאדי שיש לומר "והוליונו", ולשאלה השנייה: הרוגוז'יכר אמר לבחור ששאלו: "אתם" תיש (והוא לשון כבוד).
פתרון מיו בתמונה: מרן ראש הישיבה שליט"א עם להבה"ח הגאון הצדיק רבי נסים גן זצ"ל.

שם משפחתו כשם מעשהו. מיהו?

(תשובה לחידה נמצאת בגליון הבא)

תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 | בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (נא לציין שם וטלפון) | נא לשלוח התשובות עד יום שני בערב

תדע

כלום מזה. (אבל לפחות יש לנו עדות של רבי עובדיה מברטנורא, וזה חשוב מאד). (גליון 113 אות א והערה 1).

ג. מספר התבות בברכת כהנים יש בהם רמזים גדולים מאד. ויש ספר שלם שכתב חכם מנובעת שמואל, וכלו פרושים ורמזים על זה. אבל נאמר כאן דברים הכי פשוטים בזה. הברכות לא באות בבת אחת אלא לאט לאט, וביאו עליך כל הברכות האלה והשיגך (דברים פרק כ"ח פסוק ב'), כי הם באות לאט לאט, ולכן "ברכה ה' וישמרה" - שלש מלים, אחר כך מתקדמים "יאר ה' פניו אליך ויחנך" - חמש מלים, אחר כך מתקדמים עוד "ישא ה' פניו אליך וישם

שנה ונחצי, ובאותה תקופה כתב מכתבים. ומרן החד"א (בספרו שם הגדולים חלק א' מערכת גדולים ערך רבנו עובדיה ב') כותב שראה את המכתבים האלה בכתב יד, ושם כתוב שהרמב"ם קבל ספר תורה עתיק מאד וניחם לעזרא הסופר, והשונה אותו עם ספר התורה שכתב הוא עצמו, וראה שהפרשיות הפתוחות והסתומות - הפל בדיק. מה היה סופו של ספר התורה הזה? רבי עובדיה מברטנורא מספר שם, שבא אחד ונתן שחך לשמש של בית הכנסת כדי שיתן לו אותו, והוא לקח אותו וטבע בים עם הספר תורה, "ירדו במצולת כמו אבן" (שמות פרק ט"ו פסוק ה'), ולא נשאר

א. אומרים שרבי נחוניא בן הקנה הוא שחבר את תפלת "אנא בכח", שזו תפלה שראשי התבות שלה הן שם השם בן ארבעים ושתים אותיות, שמצור בגמרא (קידושין דף ע"א עמוד א'). אמנם רש"י שם (בדיבור המתחיל כתיב) אומר שהוא לא מכיר את השם הזה, וכותב "שם בן ארבעים ושתים לא פרשו לנו", אבל השם הזה היה ידוע בספרד (וכמו שזכרנו בתשובות הרשב"א (חלק א' סימן ר"כ)). (גליון 111 אות א').

ב. רבנו עובדיה מברטנורא בשנים רמ"ח - ר"נ היה נודד בעולם, כי יצא מברטנורא לארץ ישראל במשך שנה-

שור: הרה"ג שמואל עזרא שליט"א